

Jāņa Kalniņa “Hamlets” atkal mājās

Pēc gandrīz 80 gadu pārtraukuma Rīgas Baltajā namā, Latvijas Nacionālajā operā un baletā, pirmizrādi 13. janvārī piedzīvoja Jāņa Kalniņa operas “Hamlets” jauniestudējums. Režisore – Vācijā mītošā latviešu režisore Kristīne Wuss, scēnografs – Andris Eglītis, kostīmu māksliniece – Kristīne Pasternaka, pie diriģenta pulsts – Mārtiņš Ozoliņš. Galvenajās lomās: Hamlets – Andris Ludvigs, Ofēlija – Inga Šļubovska-Kancēviča, Klaudijs – Jānis Apeinis, Ģertrūde – Ilona Bagele, Laerts – Michails Čulpajevs, Polonijs – Krišjānis Norvelis, Horācijs – Rinalds Kandalincevs. Operas jauniestudējums tapis, pateicoties tās patronam – Latvijas Nacionālās Operas gildei Amerikā, kā arī LNO Fondam Kanadā

Ivars Slokenbergs, LNO Ģildes Amerikā prezidents: “Jāņa Kalniņa “Hamleta” atgriešanās Latvijā jaunā, dinamiskā veidolā bija sen gaidīts notikums. Pateicamies radošajai komandai, māksliniekiem, visiem atbalstītājiem gan Latvijā, gan svešumā, kas deva savu ārtavu, lai “Hamlets” atkal ieņemtu pelnīto vietu uz Latvijas Nacionālās operas skatuves! Mūzika ir dzīva tikai tad, kad tā skan. Lai skanīgs un ilgs mūžs Jāņa Kalniņa operai mūsu Baltajā namā un – ārpus tā!”

ar Anitu un Ivaru Gaidēm priekšgalā, LNO fondam un krietnam pulkam ziedotāju Latvijā. Jauniestudējumu atbalstīja arī ALA un Latviešu Fonds.

Režisore K. Wuss: “Ši ir īpaša izrāde manā, latviešu operas un varbūt arī Latvijas valsts dzīvē, jo – cilvēki citā kontinentā, pandēmijas laikā, bija gatavi ziedot, lai ļautu piedzimt no jauna 1935. gadā komponētā darbam. Esmu viņiem ļoti pateicīga! Vienreizīgs notikums, Vācijā, piemēram, kaut ko tādu nestrādā. Tātad ir cilvēki svešumā, kuriem ideja par Latviju ir liela arī tik grūtā laikā. Ne visi varēja mērot gaŗo ceļu un paskatīties, kas iznācis. Vēlos visiem pateikt sirsnīgu paldies!”

(Vairāk lasiet 2. un 6. lpp.)

Kaprači – Juris Ādamsons, Armands Siliņš

Hamlets – Andris Ludvigs, Prologs – Kalvis Kalniņš

Latviešu
bobslejisti atkal
plūc laurus

3. lpp.

Kas notiek
pasaules
politikā?

5. lpp.

Par Mūzikas
balvu 2021

7. lpp.

Vai atceraties
Kuzņecova
porcelānu?

8. lpp.

Diasporas
jauniešu
izglītībai

9. lpp.

PBLA ziņas

10. lpp.

In Memoriam
Laimonis Ceriņš

11. lpp.

Jāņa Kalniņa “Hamlets” atkal mājās

Ekspresrecenzijas pēc pirmizrādes

Iveta Grava, LNO Ģildes viceprezidente: “Gašs un grūts ceļš noiets šajā izaicinājumiem pilnā laikā gan Latvijas Nacionālajai operai, gan LNO Ģildei, lai sasniegtu iecerēto mērķi – pēc gandrīz 80 gadiem uz Nacionālās operas skatuves atkal piedzīvot Jāņa Kalniņa operas “Hamlets” pirmizrādi. Bet katrs solis šajā ceļā bija to vērts. Pirmizrāde patīkami pārsteidza katru no mums ar lielisko mūziku, scēnografiju, režiju, tērpiem, ar izcilo latviešu opermākslinieku sniegumu, par ko pateicība visiem šīs izrādes veidotājiem, māksliniekiem un operas darbiniekiem! Un simtiem pateicības vārdus sūtām Ģildes uzticīgajiem atbalstītājiem – Amerikas latviešu apvienībai, Latviešu Fondam, LNO Fondam Kanādā, Dr. Ingridas Strautmanes Piemiņas Fondam, O'Rourke ģimenei, laikrakstam *Laiks* un neskaitāmiem individuālajiem ziedotājiem Latvijā un svešumā, kas noticēja, uzticējās un atbalstīja!

Operas “Hamlets” iestudējums jau ir iekarojis skatītāju sirdis Latvijā, ieinteresējis mūsu kultūras atbalstītājus ārpus tās, kas liek cerēt, ka tas atradis arī savu ceļu uz opernamu skatuvēm pasaulē. Saules mūžu “Hamletam”!

Pēteris Vasks, komponists: “Ir liels prieks par Jāņa Kalniņa mūzikas atgriešanos. Izrāde tiešām iespējama, ar “nervu”. Kalniņa mūzikai piemīt īpaša enerģētika, kas operas gaitā neļauj garlaikoties. Kā vienmēr – brīnišķīgs koris! Visskaistākās ainas šķita tieši pēdējās, ar kori. Un vēl – mums ir uzplaucis izcils varoņtenors, Andris Ludvigs. Tas priecē, jo ir daudz labu baritonu, bet varoņtenora parādīšanās mūsu operā ir apsveicama. Tāpat kā apsveicama ir pati ideja par “Hamleta” jauniestudējumu – paldies visiem, kas to rosināja! Bet – kāpēc gan LNO Ģilde vērs skatus tikai pagātnē? Kā būtu, ja līdzīgā akcijā taptu atbalstīts kāds latviešu nacionālās operas jaundarbs? Somi un īgauņi mums kaimiņos to sparīgi dara, un tad, skat, starp kādām vairākām radies kaut kas izcils... Iesaku par to padomāt.”

Inese Lūsiņa, vadošā Latvijas mūzikas kritiķe: “Izrādes telpa – piesātināta, vokālais sniegums – lielisks, kostīmu gamma – stilā un

krāšņumā ieturēta, tāpat kā pasakas estētiskā veidotais mākslinieka-scēnografa veikums. Jā, varbūt gan uz skatuves par daudz detaļu, simbolu, kas novērš uzmanību, bet – tas nav nekas neparasts, ja izrāžu gaitā no kādām režisors nolēm atteikties. Te atminos Baņutas Rubesas režisēto “Orfeju un Eiridiki”, kur arī laika gaitā skatuve tika “attīrīta” no liekā. Piebildīšu – “Hamleta” skatuviskajā interpretācijā asociācijas ar komponistu, resp., operas tapšanas laiku bija brīnišķīgas. (Vai pārcēlājs Kristaps bij jāuztver arī kā pārcēlājs starp laikmetiem? Droši vien!) Katrā ziņā es šo izrādi ļoti gaidīju, vēl vairāk – ikreiz, kad Rīgas ielās ieraudzīju savulaik B. Skultes “Vilkaču mantinieces” režisori Ināru Slucku, nodomāju – vai tiešām nebūtu laiks arī J. Kalniņa “Hamletam”? Ar prieku atceros izrādi Bauskas pilsdrupās (rež. Guntis Gailītis, diriģents Viesturs Gailis) komponista 100-gadē. Atceros arī Paulu Berkoldu Polonija lomā... Nu tas ir noticis!”

Reģina Deičmane, māksliniece, uzņēmēja, ziedotāja: “Pirmām kārtām esmu priecīga un lepna, ka piedalījos šīs izrādes atbalstīšanā. Bez lieliskā vokālā snieguma mani īpaši uzrunāja tas, ka atjaunota tradicionālā scēnografija, pieaicinot izcilo gleznotāju Andri Eglīti, kuŗš lika lietā arī paša radītus tehniskos risinājumus (krāsu klājumi, svārsts u. c.). Rezultātā tapis oriģināls, stilistiski tīrs scēniskais risinājums, bez moderni ekspluatētajām projekcijām, priekšmatt. Turklāt lieliski saskaņots ar gaismu režiju. Patiess baudījums trīs vakaru garumā – vispirms sarunas pirms pirmizrādes, tad pati izrāde un vēl – tikšanās Nacionālajā mākslas muzejā, ko mums bija sarūpējuši pirmizrādes veidotāji.”

Vija Zuntaka-Bērziņa, LNO Ģildes valdes locekle: “Tiešām – baudījums trīs vakaru garumā, un kur nu vēl tikšanās Kultūras

ministrijā, Rīgas pili, Cēsis, Mežaparka atjaunotajā estrādē... Bagāta nedēļa. Par “Hamleta” izrādi – fantastiska! Bagātīgs, vizuāli pievilcīgs scenārijs, kostīmu fantāzijas, kas lieliski saskaņojas ar gaismām. Īpaši mani uzrunāja otrā cēliena darbība, koris. Dziedātāju enerģija un kustību režija – tas viss kopā izrādi padarīja par aizraujošu stāstu. Un vēl – nevainojama angļu valoda titros. (Paldies Guntai Dreifelds!)

Ivars Bērziņš, LNO Ģildes viceprezidents: “Ko vēl piebilst – ļoti labi paveikts darbs!”

Nauris Puntulis, kultūras ministrs, tenors: “Operas “Hamlets” iestudējums ir īpašs notikums mūsu Operas un Latvijas kultūras dzīvē, jo Jāņa Kalniņa opera “Hamlets” uz LNO skatuves atgriezās gandrīz pēc 80 gadiem!

Atzišos, ka arī man par šo J. Kalniņa opusu ir īpašas un sentimentālas atmiņas, jo konservatorijas 2. kursā biju pagodināts dziedāt Hamletu operas studijas “Figaro” iestudējumā. Man tā bija pirmā pieredze operas skatuves mākslā, kas kļuva neaizmirstama, iespējams, pat ietekmēja visu turpmākās radošās karjeras ceļu, jo iestudējumā piedalījās latviešu opermūzikas leģendas Pēteris Grāvelis un Laima Andersone-Silāre. Tāpēc iestudējumu vēroju gan kā bijušais Hamleta lomas izpildītājs, gan kā kultūras ministrs. Un jāsaka, uzvedums ir spožs, krāšņs, augstas raudzes! Solistu vidū īpaši vēlos izcelt Rinaldu Kandalincevu, kuŗa sniegums ir pārliecinošs – kā allaž pēdējā laikā, Ingu Šļubovsku-Kancēviču – par spilgtu sniegumu otrajā cēlienā un Jāņa Apeina vokālo meistarību. Jebkuram opermīlim un arī mūzikas baudītājam iesaku iekļaut šo izrādi savā kultūras notikumu kalendārā. Un milzīgs paldies ASV Operas ģildei un ziedotājiem no LNO Fonda Kanādā par iespēju atbalstīt J. Kalniņa operas atgriešanos LNOB reperuārā!”

Laura Liberte, psihoterapeite, psiholoģe: ““Hamleta” ietvertā jēga, līdzīgi kā eksistencialisma pamatlicēja Sērena Kirkegora filozofija ir neizsmeļama un pielāgojama visos laikos. Šobrīd, kad vairāk kā jebkad izjūtam eksistencialās nenoteiktības klātesamību

Ofēlija – Inga Šļubovska-Kancēviča, Hamlets – Andris Ludvigs

(straujās klimata izmaiņas, Covid pandēmija, nestabilā ģeopolitiskā situācija) aizvien skaudrāk ne tikai sabiedrības, bet arī individuālā līmenī aktualizējas mūžsenais Hamleta jautājums – “būt vai nebūt”.

“Ar izrādāmo traģēdiju mēs griežamies pie jūsu dvēseles dziļumiem,” dzied teicējs prologā, piesakot aktierus ballē. Bet kas par to? Mūsu sirdsapziņa tak ir tīra... saka Hamlets Karalim par lugu *Peļu slazds*.” Ar šo citātu režisore Kristīna Wuss iesāk ieskatu inscenējuma tapšanā, kas lasāms “Hamleta” programmā. Atveroties priekšskaram, ir skaidrs, ka pieminētais fragments nav izvēlēts nejauši, jo skatītājs nonāk estētiski izsmalcinātā objektu un tēlu pasaulē, kur viņam dota iespēja sekot līdz ne tikai Hamleta, Ofēlijas, Ģertrūdes un pārējo tēlu esības pārdzīvojumam, bet meklēt atbildes arī uz jautājumiem par paša esības pārdzīvojumu šodienas situācijā, kad tādas vērtības kā sirdsapziņa un godīgums kļūst tikpat izmirstošas kā polārlāči Arktikā.

Runājot alegorijās, izrāde atstāj skatītājam brīvību izvēlēties – vai turpināt dzīvi uz kūstošajiem ledus gabaliem un palikt pūli (S. Kirkegora definētajā estētiskajā stadijā), vai riskēt un sekot Ham-

leta “ticības lēcienam” (S. Kirkegora ētiskā un reliģiskā stadija).

Šķiet, izrāde mūs aicina pāsteigties ar izvēles veikšanu, jo šobrīd “ledus kūst ātrāk kā pūli gadiem kaltās bruņas uz cilvēku sirdsapziņām”.

Ilze Auzere (ex Jurkāne), baņķiere, LNO Fonda un LNO Ģildes locekle: “Kas par svētku sajūtu pēc Jāņa Kalniņa operas “Hamlets” pirmizrādes! Krāšņums un gaisma uz Andra Eglīša fantastiski gleznotās un veidotās skatuves, kā ar burvju nūju izgaismoja Mārtiņš Feldmanis. Kristīnes Pasternakas kostīmos tērptie meistarīgie dziedātāji un orķestris pēc 80 gadiem atdzīvināja “ledajā iesaldēto” brīnišķīgo Jāņa Kalniņa mūziku, un rezultātā tika uzburta fantastiska sapņu pasaule. Tāds vizuāls un mūzikas baudījums brīžiem lika aizmirst traģisko stāstu, un atmiņā paliek tikai skaistums. Un tā, man šķiet, arī vajag – gan uz skatuves, gan dzīvē... To režisore Kristīna Wuss izsapņoja, un visa komanda īstenoja. Man ir īpašs prieks, ka šis lielais projekts tika veikts kā kopdarbs no latviešiem “tāmālā” – Operas ģilde Amerikā un “šaimālā” – mūsu Baltais nams. Rezultāts ir grandiozs. Lai skan un priecē gadiem ilgi!”

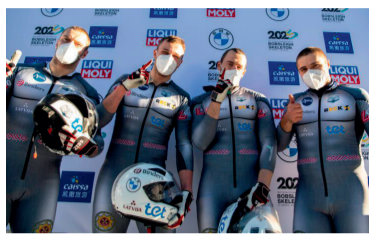
(Turpinājums 6. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

***

Oskara Ķibermaņa bobsleja četrinieks – Eiropas čempioni!

Latvijas pilota Oskara Ķibermaņa ekipāža Sanktmoreicas trasē Šveicē Pasaules kausa (PK) posmā bobslejā, kas vienlaicīgi ir arī Eiropas čempionāts (EC), izcīnīja pirmo vietu.

Ķibermanis kļuvis par divkārtēju Eiropas čempionu, jo 2020. gadā viņš uzvarēja divnieku meistaršahistikā Siguldā. Četriniekos viņš Pasaules kausā uzvarējis divas reizes, pirmo panākumu gūstot 2017. gadā tepat Sanktmoreicā. (Vairāk lasiet 12. lpp.)

***

Atklāj Gunāram Astram veltītu pieminekli "Nebaidies!"

Gunāra Astras piemiņai veltītu pieminekli "Nebaidies!" atklāja 20. janvārī Baumaņa skvērā (Brīvības ielā 34, Rīgā) pretim tiesas ēkai, kurā Latvijas slavenāko brīvības cīnītāju 1983. gadā notiesāja LPSR Augstākā tiesa. Pieminekļa atklāšanā piedalījās Valsts prezidents Egils Levits un Ministru prezidenta biedrs, tieslietu ministrs Jānis Bordāns (*Jaunā konservatīvā partija*), uzrunas teica Gunāra Astras brālis Leons Astra un PSRS okupācijas laika pretošanās kustības dalībniece Lidija Doronina-Lasmane, kā arī 1991. gada barikāžu biedrības prezidents Renārs Zaļais un pieminekļa autors, tēlnieks Gļebs Panteļejevs.

***

Svinīgi atklāj Saeimas 100. jubilejas gadu

Latvijas parlamentam šogad aprit 100 gadi, un tam par godu 18. janvārī, Saeimas namā norisinājās 100. jubilejas gada svinīgā atklāšana. "Parlamentārisms ir viens no galvenajiem mūsu valsts iekārtas stūrakmeņiem līdzās tautas suverēnitātei. Tāda bija Latvijas valsts dibinātāju un atjaunoātāju griba, un tauta to pilnībā ir atbalstījusi. Svinot simto gadskārtu kopš 1. Saeimas sanāksanas, īpaši vēlos uzsvērt, ka Saeimas misija ir būt tautas priekšstāvības un parlamentārās demokrātijas īstenotājai," sacīja Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece.

Svinīgā pasākuma dalībniekus un skatītājus uzrunāja Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece. Ekspertu diskusijā "Latvijas parlamenta cauri laikiem" piedalījās Satversmes tiesas tiesnesis Gunārs Kusiņš, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja direktora vietnieks Toms Ķikuts un Vidzemes Augstskolas rektors Gatis Krū-

miņš. Diskusijas dalībnieki atskatījās uz Saeimas sanāksanas laiku pirms 100 gadiem, aplūkoja parlamenta attīstību, kā arī vērtēja parlamenta lomu mūsdienu Latvijā.

***

Valsts prezidents: 1991. gada barikādes bija mūsu nācijas valstsgribas pierādījums

1991. gada barikādes bija mūsu nācijas valstsgribas pierādījums, pārliecināts ir Valsts prezidents Egils Levits, apskatīja fotoizstādi "Atceroties 1991. gada barikādes", kas izvietota laukumā pie Brīvības pieminekļa un Doma laukumā. Vērienīgais fotostāsts iepazīstina ar 1991. gada barikādēm Rīgā un Latvijā un to dalībniekiem. Izstāde apskatāma līdz 25. janvārim.

13. janvārī Valsts prezidents Egils Levits apskatīja fotoizstādi "Atceroties 1991. gada barikādes", kas izvietota laukumā pie Brīvības pieminekļa un Doma laukumā. Vērienīgais fotostāsts iepazīstina ar 1991. gada barikādēm Rīgā un Latvijā un to dalībniekiem.

Valsts pirmā amatpersona norādīja, ka barikādes bija izšķirošs brīdis Latvijai – būt vai nebūt. Levits atzīmēja, ka visa tauta saliedējās ap Latvijas valsti, valdību un parlamentu un nosargāja to. Pēc prezidenta paustā, tas, ko paveica barikādēs, ir kaut kas neiedomājams, un tas izdevās, jo tauta bija vienota par savu valsti. "Mēs varam pateikties barikāžu dalībniekiem par to, ka mums šodien ir Latvijas valsts," uzsvēra Levits.

***

Barikāžu dalībnieki godina pirmā upurā Roberta Mūrnieka piemiņu

16. janvārī apritēja 31 gads, kopš barikāžu laikā dzīvību zaudēja autovadītājs Roberts Mūrnieks. Viņš krita no OMON kaujinieku lodēm, kas bija tēmētas uz cilvēkiem. 1991. gada barikāžu muzeja direktors Renārs Zaļais norāda – Roberta Mūrnieka nāve barikāžu dalībniekus saliedēja vēl vairāk. Tas deva vēl vairāk iemeslu mobilizēties un aizstāvēt Latviju. Visas dienas garumā piemiņas brīži notika gan Rīgā pie Vecmilgrāvja tilta – vietā, kur Roberts Mūrnieks tika nošauts, gan Mārupes kapos, kur viņš apbedīts.

Baltais krusts vietā, kur 1991. gada 16. janvārī tika nošauts Roberts Mūrnieks

Pieminēt Robertu Mūrnieku ieradās 1991. gada barikāžu dalībnieki no visām Latvijas malām. Barikāžu dalībnieki Juris Boldāns stāsta, ka liktenīgajā brīdī atradies netālu. Šorīt atbraucis no Balviem nolikt ziedus. Lai gan pandēmijas dēļ plaši piemiņas pasākumi netiek rīkoti, barikāžu dalībnieki ierodas, lai pieminētu un godinātu. "Lai tauta uzvarētu cīņā par neatkarību, vajadzīgas daudzas lietas, taču tām nav nozīmes, ja nav gatavības pašupurēties, ziedot dārgāko – dzīvību," stāvēt pie pirmā barikāžu upura Roberta Mūrnieka kapa, teica toreizējais Latvijas Tautas frontes līderis Romualds Ražuks.

"Roberts Mūrnieks kā barikāžu pirmais upuris ir kļuvis par simbolu tautas gatavībai pašupurēties, varonībai, tāpēc katru gadu mēs viņu atceramies. Tāpēc viņš ir tas, kam vajadzētu sekot, ja būs atkal tāda situācija, tādi apstākļi, ka mūsu neatkarība, mūsu brīvība ir apdraudēta," sacīja Ražuks.

***

Lietuvas tiesā

1991. gada 13. janvārī Viļņā bojāgājušo lietuvišu vārdā

ir iesniegta civilprasība par kādreizējā Padomju Savienības līdera Mihaila Gorbačova saukšanu pie atbildības. "Prasība Viļņas pilsētas tiesā iesniegta 13. janvāra naktī, kad apritēja 31 gads, kopš PSRS sāka uzbrukumu Lietuvas Radio un televīzijas centram un Viļņas televīzijas tornim," paziņoja 1991. gada 13. janvārī Viļņā bojāgājušā Apolināra Juoza Povilaiša dēls Roberts. Civilprasība iesniegta sešu 1991. gada 13. janvārī tuviniekus zaudējušo vārdā.

Ar prasību četru bojāgājušo – Vida Macjuleviča, Alģimanta Petra Kavoļuka, Virģinija Druska un Apolināra Juoza Povilaiša – tuvinieki vēlas panākt, lai tiktu atzīta Gorbačova kā toreizējā PSRS vadītāja atbildība par 1991. gada 13. janvāra notikumiem Viļņā. Prasības iesniedzēji paziņoja, ka ir savākuši pierādījumus tiesai, kas apliecina, ka toreizējais PSRS prezidents Gorbačovs kā PSRS bruņoto spēku virspavēlnieks 1991. gada 11. – 13. janvārī neko nedarīja, lai izbeigtu agresiju, tādejādi neapturot starptautiska nozieguma pastrādāšanu.

***

Mediķa aptieciņa

Mājas aptieciņa, ko medicīnas māsa Astra Zdanovska 20. janvārī ielika rokassomiņā, ejot dežūrēt uz Doma laukumu, šodien vairs nav saglabājusies. Taču aptieciņu un citu medicīnas piederumu barikāžu posteņos netrūka. Daži no tiem, arī aptieciņas futrālis, šodien ir Barikāžu muzeja krājumā.

Ātrās palīdzības mašīnas barikāžu laikā // Foto: Ilgvars Gradvovskis, no 1991. gada Barikāžu muzeja krājuma

1991. gada janvārī Astrai Zdanovskai bija 35, un viņa bija medicīnas māsa Gailezera slimnīcas Fizioterapijas nodaļā. "Barikāžu nedēļā Gailezerā mūs, mediķus, aicināja brīvprātīgi pieteikties uz dežūrām. Tā kā es strādāju apmēram līdz diviem, pēc tam līdz rītam varēju [dežūrēt]. Man arī nav ģimenes, kas turētu mājās. Un, protams, man arī bija liela vēlšanās piedalīties. Pieteicos uz divām dežūrām," viņa stāsta.

***

Video kamera

Bastejkalna apšaudē

Ar Barikāžu muzejā apskatāmo režisora Zigurda Vidiņa "Super VHS" kameru tika uzņemtas vienas no bagātīgākajām barikāžu laika liecībām Rīgā, tai skaitā satricinošie kadri no apšaudes Bastejkalnā un ievainotā operatora Gvido Zvaigznes izdzišana Rīgas 1. slimnīcā.

Zigurda Vidiņa kamera Barikāžu muzejā // Foto: Māra Rozenberga

Zigurds Vidiņš, tolaik 48 gadus vecs kino profesionālis, vadīja Zinātņu akadēmijas kino laboratoriju. Tā atradās pašā barikāžu epicentrā – Vecrigā, Kaķu mājā. "Tajā laikā manā rīcībā bija jau divas kameras – viena tāda amatieru "VHS" kamera un otra, jau nedaudz labāka, "Super VHS" kamera," stāsta Vidiņš.

***

Amerikāņu siltie cimdi pie Vecrigas uguns kuriem

tumšzilie, vatētie ādas pirkstaiņi manam tētim bijuši, kopš sevi atceros. Tagad tie jau ir tik nolietoti, ka vietām pirkstu šuvēs nāk ārā pildījums, bet tētis tos joprojām glabā. Izrādās, tas ir viens no retajiem priekšmetiem mūsu mājās, kas "piedalījies" arī 1991. gada janvāra barikādēs.

Paulam Rozenbergam (*attēlā*) toreiz bija 49 gadi, un arī viņš 13. janvārī devās uz manifestāciju Daugavmalā. Pēc tās skaļruņos dzirdēja paziņojumu – Viļņā jau ir noticis slaktiņš, cilvēki Rīgā tiek aicināti uz barikādēm. Arī tolaik par sastatņu jaukšanā sabojātajiem importa cimdiem pārāk neesot pārdzīvojis. "Galvenais – bija tāds emocionāls pacēlums, ka mēs esam cēlušies pret šo varu, ka tagad kaut ko lietas labā darām un varbūt sasniegsim savu sapni – neatkarību," viņš saka.

***

Zviedrija pastiprina spēkus Gotlandē, Latvija – Vidzemē un Latgalē

Zviedrija, reaģējot uz Krievijas draudiem, pastiprina armijas klātbūtni Gotlandē. Savukārt Latvija izvietojusi profesionālās vienības gan Vidzemē, gan Latgalē, intervijā Latvijas Televīzijai pastāstīja Latvijas aizsardzības ministrs Artis Pabriks (*Attīstībai/Par!*).

Saistībā ar jaunumiem par armijas spēku izvietojumu Gotlandē ministrs uzsvēra salas nozīmīgumu. "Ja mēs skatāmies ne tikai no Zviedrijas, bet arī no Baltijas drošības viedokļa, ja kāds vēlas izolēt Baltijas valsti no pārējām NATO dalībvalstīm, tad Gotlandes ieņemšana praktiski ir viens no pirmajiem soļiem. Zviedrija saprot, ka, ja gadījumā notiek kāds konflikts vai palielinās nedrošība Baltijas jūras reģionā, Gotlandi varētu uzskatīt par vienu no pirmajiem mērķiem.

Pirms tam Zviedrijas militārā klātbūtne Gotlandē bija neatbilstoši maza, jo draudu novērtējums no Rietumu puses pirms kādiem gadiem desmit nebija atbilstošs tam, kā mēs, piemēram, par to domājam. Un pašlaik, protams, Krievijas agresīvās politikas dēļ pieaug draudi kopumā visā Eiropas reģionā. Tas ir acīmredzami, un te, protams, Zviedrija, tāpat kā mēs, negatavojas ne ar ko papildus riskēt. Viņi grib būt gatavi visādiem pārsteigumiem, tai skaitā arī "zaļajiem viriņiem," stāstīja Pabriks.

Aizsardzības ministrs pastāstīja, ka arī Latvija ņem vērā savu ģeogrāfiju un izvieto profesionālos spēkus stratēģiski nozīmīgās vietās. "Pēdējos trīs, četrus gadus mēs esam spēruši nopietnus soļus līdzīgā virzienā, ņemot, protams, vērā savu ģeogrāfiju. Pirmkārt, atgādināšu, ka mēs kopā ar komandieri esam iezīmējuši to, ka mums būs profesionālie spēki izvietoti tagad gan netālu no Gulbenes, gan arī Lūznavā, Latgalē, kas agrāk mums nebija. Šeit tiks izvietotas arī mūsu artilērijas vienības, viņas jau tur ir. Tas ir tas, kas mainījies, jo agrāk mums ne Vidzemē, ne Latgalē profesionālas patstāvīgas vienības nebija.

***

Nepieciešamības gadījumā Latvijā būs papildu NATO spēki

Ja pašlaik Austrumeiropā notiekošo saspīlējumu dēļ radīsies tāda nepieciešamība, Latvijai būs pieejams papildu NATO atbalsts, portāla TVNET raidījumā "Pasaule kabatā" sacīja Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs. Rinkēvičs norādīja, ka neseno Rīgā notikušajā NATO ārlietu ministru sanāksmē tika apspriesti tādi temati kā pašreizējais saspīlējums pie Krievijas un Ukrainas robežas, kā arī Baltkrievijas īstenotais hibriduzbrukums.

"NATO pozīcija ir ļoti stingra, skaidrs atbalsts, un nepieciešamības gadījumā tā saucamais austrumu flangss, tostarp Latvija, tiks stiprināts – šeit būs papildus spēki tajā brīdī, kad tas būs nepieciešams," uzsvēra Rinkēvičs.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Ārlietu ministrs intervijā norādīja, ka vairākus gadus NATO formātā nenotika tiešas sarunas ar Ukrainu un Gruziju, kuŗas nav NATO dalībvalstis, taču izteikušas vēlēšanos par tādām kļūt. Tagad tas ir mainījies. “[NATO ārlietu ministru sanāksmē] bija tiešs dialogs ar kolēģām no Ukrainas un Gruzijas par aktuālo situāciju,” stāsta Rinkēvičs. “Mēs viņus varējām uzklaut, un tas palīdzēja lēmumu pieņemšanā.”

***

Pie Ukrainas iedzīvotājiem un karavīriem viesojās Latvijas pārstāvji

Latvijas militārais atašējs pulkvedis Aleksandrs Halvanovs (no labās) pasniedz suvenīrus 24. mechanizētās brigādes komandierim, pulkvedim Sergijam Postupaškim. Vidū: Latvijas Bruno spēku bijušais virskapellāns Ēlmārs Pļaviņš

***

Iesvēta piemiņas pieminekli

Pašā Krievijas pierobežā Šķilbēnu pagastā, godinot Ančipovas kaujas 102. gadadienu, iesvētīta jaunuzstādītā piemiņas zīme. Ančipovas kaujā 13. janvārī par Latvijas neatkarību pret Sarkano strēlnieku pulku cīnījās Latgales partizānu pulks, un tā bija pēdējā Atbrīvošanas cīņu kauja Latvijas teritorijā.

Nelielajam Ančipovas ciemam Balvu novada Šķilbēnu pagastā ir īpaša nozīme gan Latgales, gan visas Latvijas vēsturē. Pirms 102 gadiem 13. janvāra rītā tur notika cīņa starp Latgales partizānu pulku un Sarkano armiju par Latvijas neatkarību.

Klātesot Zemessardzes 2. Vidzemes brigādes zemessargiem, Valsts robezsardzes pārstāvjiem, Baltinavas vidusskolas skolēniem un vietējiem iedzīvotājiem, Ančipovas kaujas vietā 15. janvārī iesvētīts piemiņeklis. Tā pamatos iemūrēts arī Valsts prezidenta Egila Levita vēstījums nākamajam paaudzēm. Jaunais piemiņeklis uzstādīts bijušās koka piemiņas zīmes vietā Ančipovas ezera krastā, kas radies mākslīgi. Tā uzpludināšana sāka 1989. gadā vietējā iedzīvotāja, novadpētnieka Antona Slišāna vadībā.

Par Ančipovas kaujā iesaistītajiem un notikumu gaitu liecības ir skopas. Padomju laikos par to runāt bija aizliegts. Tas atstājis neatgriezeniskas pēdas vēstures izziņāšanā. Lielu ieguldījumu Ančipovas kaujas izpētē sniedz šķilbēnietis Francis Slišāns, kaut jau daudzus gadus viņa ikdienu rit Īrijā.

***

Ārlietu ministrija informējusi Krieviju par izmeklēšanu nolauptā Jēkabpils lielgabala lietā

Krievijas puse ir informēta, ka saistībā ar lielgabala nolaupišanu

no padomju memoriāla Jēkabpili sāka izmeklēšana, aģentūru LETA informēja Ārlietu ministrijas (ĀM) preses sekretārs Jānis Beķeris. Viņš norādīja, ka Krievijas vēstniecība ir paudusi savas bažas, iesniedzot ĀM notas pagājušā gada februārī un novembrī. ĀM, reaģējot uz notikušo un noskaidrojot informāciju, ir sniegusi atbildes Krievijas vēstniecībai. ĀM informējusi, ka saistībā ar notikušo ir sāka izmeklēšana. Vienlaikus ĀM preses pārstāvis atzīmēja, ka minētās vienošanās paredzēto saistību izpildi koordinē Aizsardzības ministrija. Prokuratūra pagājušā gada nogalē cēlusi apsūdzību zemniekam un uzņēmējam, bijušajam Krustpils novada vadītājam Gundaram Kalvem kriminālprocesā par lielgabala nolaupišanu no padomju memoriāla Jēkabpili. Apsūdzība celta pēc diviem Krimināllikuma pantiem, proti, koku bojāšanu parkā un par kapa apgānišanu, nolaupt uz tā novietoto piemiņekli. To aģentūrai LETA apliecināja prokuratūras preses sekretāre Aiga Eiduka. Prokuratūrā apliecināja, ka lielgabalu nav izdevies atrast. Attiecībā uz lielgabalu neviens nav pieteicies par cietušu, savukārt attiecībā uz kokiem cietušā statusā ir Jēkabpils pilsētas pašvaldība.

***

Starptautiskajā ekonomikas olimpiādā Latvijai ceturrtā vieta

Ceturtajā Starptautiskajā ekonomikas olimpiādā komandu kopvērtējumā pirmo vietu ieguvusi Brazīlijas komanda, savukārt Latvijas komanda ierindojusies ceturtajā vietā, aģentūru LETA informēja Latvijas Universitātes Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātē. Komandu kopvērtējumā otro vietu izcīnīja Kanadas, bet trešo – ASV komanda. Savukārt individuālā vērtējumā labāko sniegumu olimpiādā uzrādījis Kanadas skolēns Endijs Vejs. Latvijas komanda ieguvusi piecas sudraba medaļas. Kopumā 15 skolēni olimpiādā ir saņēmuši zelta medaļas, 38 skolēni sudraba medaļas, bet 54 skolēni bronzas medaļas. Finanču pratības spēlē labākos rezultātus uzrādījuši Vitors Aleksandrs Teodosio de Carvalo Aires de Camargo no Brazīlijas, Džordi Muradjans no Armēnijas, Rendžie Lū no Austrālijas, Hasans Berks Zengins no Turcijas un Emīls Šmits no Latvijas. Šogad Starptautiskā ekonomikas olimpiādā piedalījās 44 nacionālās komandas no visas pasaules.

***

LU diasporas tālmācības programma iegūst Eiropas Atzinības zīmi

Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA) pasniegusi Eiropas Atzinības zīmi valodu apguvē, ko piešķir novatoriskiem valodu mācīšanas un apguves projektiem.

To saņēma Latvijas Universitātes (LU) projekts – diasporas tālmācības programma “Latviešu valodas kā svešvalodas skolotājs”, ko īsteno LU Humanitāro zinātņu fakultātes mācībaspēki sadarbībā ar Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju un Rīgas Stradiņa universitāti.

Programmas mērķis ir nodrošināt iespēju mitnes zemju latviešu diasporas pārstāvjiem padziļināt zināšanas par latviešu valodas mācību priekšmeta saturu un latviešu valodas un literatūras mācīšanas metodēm, lai šīs zināšanas varētu izmantot diasporas nedēļas nogales skolās, vasaras vidusskolās vai nometnēs.

Pieteikšanās nākamajam mācību gadam tiks izsludināta 2022. gada septembrī. Programmas īstenošanas laiks būs no 2022. gada 1. oktobra līdz 2023. gada 31. maijam. Mācības financē Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija, studentiem programma pieejama bez maksas.

***

Latvijā ir par vienu kultūrvietu vairāk

Siguldas novada Inciemā torņa ēkas telpās atklāta trimdas latviešu rakstniekam, dramaturgam, gleznotājam, žurnālistam un sportistam Anšlavam Eglītīm veltīta digitālā ekspozīcija “Anšlavs Eglītis. Jaunais cilvēks”. Inciema pansionā rakstnieks jaunībā pavadījis vasaras, un šeit tapis arī Eglīša zināmākais romāns “Pansija pili”.

***

Mākslas mūzejā “Rīgas birža” no 15. janvāra līdz 3. aprīlim būs skatāma izstāde “Georgs Vilhelms Timms (1820-1895) – mākslinieks, izdevējs, ceļotājs”. Izstādē veltīta vācbaltu mākslinieka ridzinieka Timma radošajai darbībai. Māksliniekam ir nozīmīga vieta gan Latvijas, gan Krievijas un Vācijas kultūras kartē. Timma radošo mantojumu veido gleznas, zīmējumi, iespiedgrafika, skices, ilustrācijas, keramika. Izstādē eksponēti ap 200 mākslas darbu no LNMM, Rīgas vēstures un kuģniecības mūzeja kolekcijām, kā arī 19. gadsimta izdevumi no Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas.

***

Ziņas īsumā

Spieģošanā apsūdzētajam Saeimas deputātam Jānim Adamsonam prokuratūra liegusi pildīt 13. Saeimas deputāta pienākumus. 5. janvārī tika iemaksāta 30 000 eiro drošības nauda un Adamsons no apcietinājuma tika atbrīvots. Tagad prokurors ir noteicis papildu drošības līdzekļus, kas saistīti ar apsūdzētā pienākumu dzīves vietas maiņas paziņošanu, aizliegumu tuvojies noteiktai personai, noteiktas nodarbošanās aizliegumu un bez atļaujas neatstāt Latvijas teritoriju.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

Pasniegti Triju Zvaigžņu ordeni

Skolotāja un sabiedriskā darbiniece ASV Ingrida Mieme savu godam nopelnīto Triju Zvaigžņu ordeni no Latvijas vēstnieka Māra Selgas rokām saņēma sirsniņā ceremonijā aizvadītajos Ziemassvētkos Jonkeru baznīcā Ņujorkā. Miļo skolotāju sveica bērni, dāvājot katrs pa rozei

12. janvārī Rīgas pili Latvijas valsts augstāko apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeni Valsts prezidents Egils Levits pasniedza advokātam un sabiedriskajam darbiniekam Ivaram Bērziņam. Attēlā – Ivars Bērziņš ar dzīvesbiedri Viju Zuntaku-Bērziņu Rīgas pili kopā ar prezidentu

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

UKRAINA. Ukrainas armija ir apņēmības pilna aizstāvēt savu valsti, sacīja Latvijas vēstnieks Ukrainā Ilgvars Kļava. Runājot par to, kāda gaisotne patlaban valda valstī, vēstnieks norādīja, ka tā ir lietišķa, jo ir daudz risināmu jautājumu. Būtiski ir ekonomikas jautājumi, aktuāla ir arī drošības situācija, tāpēc liela uzmanība tiek pievērsta ziņām, kas saistītas ar Krievijas kaŗaspēka kustību Ukrainas robežu tuvumā.

 Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502
 marketing@leta.lv
 +371 – 672 225 09
 www.leta.lv

JURIS
LORENCIS

Pirms trim mēnešiem, 2021. gada 8. oktobrī, intervijā portālam *delfi.lv* ministru prezidents Krišjānis Kariņš runāja par trim krīzēm, kas skārušas Latviju: Covid-19 pandēmija, nelegālo migrantu pulcēšanās pie Latvijas – Baltkrievijas robežas un sabiedrības šķelšanās krīze. Pagāja divas nedēļas. 25. oktobrī, uzrunājot Saeimu, Kariņš pieminēja vēl vienu iespējamo krīzi – enerģijas cenu pieaugumu. Latviešiem ir tāds teiciens – nāks jauni sūdi, vecie aizmirsīsies. Tieši tā patlaban noticis. Iestājoties ziemai, nelegālo migrantu skaits pie Latvijas – Baltkrievijas robežas sarucis. Pilnībā aizmirsusies sabiedrības šķelšanās vakcinācijas aizstāvjos un pretiniekos. Kuŗš gribēja vakcinēties, to jau sen ir izdarījis. Vēl vairāk – neraugoties uz to, ka saslimšana ar kovīd iet plašumā, arī tā šodien vairs nav galvenā problēma. Jo inflācija, augošās cenas, milzīgie elektrības, gāzes un siltuma rēķini nu jau sasnieguši pilnīgi visus Latvijas iedzīvotājus. Latvijas Statistikas pārvalde ziņo, ka 2021. gada decembrī, salīdzinot ar 2020. gada decembri, vislielākais cenu kāpums novērots dabasgāzei – par 51 %, elektrībai – par 33 %, degvielai – par 30%, siltumenerģijai – par 22 %. Augušās arī citu komunālo pakalpojumu (ūdens apgāde, atkritumu izvešana, ēku apsaimniekošana) cenas. Bet tā ir gada kopējā inflācija. Vieslielākais enerģijas cenu pieaugumu bija vērojams aizvadītā gada pēdējos mēnešos.

SALLIJA
BENFELDE

Šis gads nesola būt mierīgs, un spriedze, ko rada gan Covid pandēmija, gan Krievijas centieni pārdalīt pasauli, panākt savas ietekmes palielināšanu un nostiprināšanu, visticamāk, nebeigsies.

Kopš 2014. gada Krimas aneksijas un kara sākuma daļā Ukrainā Rietumu politiķi pamazām ir zaudējuši “rožainās brilles”, raugoties uz Krieviju un tās politiku. Tomēr Krievijas prezidenta viņa domubiedru un līdzgaitnieku domāšanas veids joprojām civilizētajai pasaulei ir grūti izprotams. Manuprāt tādēļ ir vērts ielūkoties divos rakstos – šī gada prognožu un vērtējumu apskatā: Dmitrija Savvina rakstā “Entropijas stabilizācija” interneta portālā “Harbin” un Andrejs Piontkovskis savā blogā “Apokalipse rit” Maskavas radiostacijas “Eho Moskvi” mājaslapā. Autori ir zināmi Krievijas politēmi – Dmitrijs Savvins, vēsturnieks, publicists un rakstnieks, bēgot no Krievijas spēcīgu vajāšanām, 2015. gadā lūdza un ieguva politisko patvērumu Latvijā. Izglītojšo, informējošo un analītisko interneta portālu “Harbin”, kurā Savvins ir viens no autoriem, izveidoja konservatīvi un labēji noskaņoti Krievijas politēmi. Savukārt politologs un publi-

Saprotams, dārgā enerģija pamazām sāk iespaidot cenas arī veikalos plauktos. Var atteikties no jauna mēteļa, apsveikumam pirkt mazāk krāšņas puķes un lētāku vīnu, pēc grāmatas var aiziet uz bibliotēku – bet galdā kaut kas tomēr ir jāliek. Partikas cenas gada laikā augušas par 7,2 %. Tas ir augstākais kāpums pēdējo desmit gadu laikā. Kartupeļi kļuvuši dārgāki par 42%, griķi – par 42%, kviešu milti – par 30%, sīpoli – par 35 %, burkāni – par 27%. Tāpat cenas augušas dārzeņiem, pienam, sieram, biezpienam, jogurtam, olām. Patiesībā dārgāks palicis pilnīgi viss. Vienīgie izņēmumi ir šokolāde un cūkgaļa. Un tagad kāds nesens personīgais piedzīvojums lielveikala pārtikas nodaļā tepat Rīgas centrā. Nonākot pie kases un saņemot čekku, konstatēju, ka par vairākām precēm esmu samaksājis vairāk nekā bija norādīts cenu zīmēs. Kad sāku skaidroties, saņēmu atbildi – cenas vispirms tiek ievadītas veikala informācijas sistēmā un tikai tad nomainītas tā plauktos. Diemžēl pēdējā laikā cipari mainoties tik bieži, ka darbinieki (bet zemo algu un Covid-19 noteikto ierobežojumu dēļ to katasrofāli trūkstot) vienkārši nespējot laikus visu paveikt.

Kāpēc cenas aug? Tam ir vairāki iemesli. Lai pārvarētu pandēmijas izraisīto saimniecisko krīzi, pasaulē notiek milzīga naudas drukāšana. Tā veic Eiropas Centrālā banka, kas emitē eiro, un Federālā rezervju sistēma,

kas izlaiž ASV dolārus. Vairākām nozarēm (aviācija, tūrisms) sniegtā palīdzība joprojām nav nesusi atdevi. Pastāv pamatotas šaubas, vai tā jebkad tiks atpelnīta. Lai gan iedzīvotāju vidējie ienākumi aug (tai skaitā arī Latvijā), tie sadalās ļoti nevienmērīgi. Vairāki mani paziņas – pavāri, tūrisma gidi, sporta treneri, mūziķi – šajā laikā zaudējuši darbu un iztikuši no valsts pabalstiem. Turpretim citiem, vispirms jau informāciju tehnoloģiju speciālistiem, ienākumi krietni palielinājušās. Nav brīnums, ka dzīvokļu un privātmaju cenas visu pandēmijas laiku tikai augušas, īpaši Pierīgā. Paradokssā – pirmām kārtām tie, kuri šobrīd strādā attālināti, “no mājām”, var atļauties jaunu mājokli. Un tomēr pašreizējās inflācijas galvenais cēlonis ir enerģijas cenu celšanās. Arī šai parādībai ir vairāki iemesli. Neapstāstī aukstā ziema Eiropā un vienlaicīgi pieprasījuma palielināšanās Āzijā, īpaši jau Ķīnā. Krievijas politiskā šantāža. Neskatoties uz augstajām gāzes cenām tirgū, 2021. gada pēdējā ceturksnī Krievijas “Gazprom” eksportu uz Eiropu samazināja par 25 %. Turklāt tas notiek laikā, kad Krievija palielina savu kara spēku pie Ukrainas robežām un uzstāda nepieņemamus noteikumus Rietumiem, īpaši jau NATO bloka valstīm. Vēl viens pierādījums tam, ka Krievija uzskata gāzi par politisku ieroci.

Diemžēl pie vainas ir arī pašreizējā Eiropas enerģētikas poli-

tika. Tā ir izrādījusies kļūdaina, tuvredzīga un iluzora. Laikā, kad Eiropā trūkst enerģijas un tās cenas biržās aug, politiskajās aprindās joprojām tiek fantazēts par “zaļo kursu”, kas ieviešams bezmaz jau rīt. Nākotne bez ogļēm, gāzes un Latvijā tik daudz izmantotās šķeldas. Pats par sevi saprotams, nekādas atomenerģijas! Tā vietā – saules baterijas un vēja generatori. Daži politiķi vērotāji patlaban notiekošo dēvē par “klimata pārmaiņu histēriju”, kas grauj ES konkurētspēju, rada neuzticēšanos valdībām – ar visiem no tā izrietošajiem politiskajiem un drošības riskiem. Labā ziņa ir tā, ka to sāk apzināties vismaz Eiropas Komisijas vadība Briselē. Tā izteikusi priekšlikumu, ka atomenerģija nākotnē varētu būt daļa no “zaļās enerģijas”. Šo ideju īpaši atbalsta Francija, kas 70 % no savas elektronēģijas saražo atomelektrostacijās. Saprotams, šai valstij ir vēl kāda īpaša interese, par ko gan skaļi netiek runāts – kodolreaktori ir daļa no Francijas atomieroču programmas. Tikmēr Vācijā divas no valdības koalīcijas partijām, sociāldemokrāti un “zaļie”, jau katēgoriski iestājušās pret šo Briseles iniciatīvu. Sekojot koalīcijas programmai, naktī uz 1. janvāri Vācijā tika slēgti trīs kodolreaktori. Tā kā elektrības izstrūkumu kompensēs ar gāzi un ogļēm darbināmās stacijas, atteikšanās no atomenerģijas patiesībā tikai palielinās kaitīgo izmešu daudzumu. Loģikas nav, vien emocijas.

Dārgais siltums

Vai arī īstermiņa politisks aprēķins, balsu zvejošana kārtējām vēlēšanām. Bet mājokļi ir jāsilina, ēdiens jāgatavo, auto jādarbina. Tad kur ņemt enerģiju? Gribam to vai ne, bez atomenerģijas pagaidām nevar iztikt. Jautājums ir, lūk, par ko – kāpēc šodien liela daļa cilvēku to nav spējīga saņemt? Atbildi uz šo jautājumu meklē uzņēmējs Ģirts Rungainis, kuŗš savā *Twitter* kontā 2. janvārī ieraksta: “Salīdzinošā eksaktās izglītības līmeņa un izplatības samazināšanās attīstītajās valstīs un PSRS/Krievijas/Ķīnas sponsorētās un indoktrinētās “zaļās” reketa grupas, kuŗas polārizē, dezorganizē, dezorientē nekritiski domājošos”. Tā arī tā vide, kuŗā dzimst utopiskas idejas par teju vai bezmaksas “zaļo enerģiju”, kas rodas no zila gaisa. Par radiatoriem, kas silina paši no sevis. Vienlaikus “zaļās reliģijas” sekotāji paši bauda tehnoloģiju radītās ērtības, nedomājot un nejaudājot, no kuŗienes šie labumi nāk. Tomēr izskatās, ka tuvāko gadu, pat mēnešu laikā sabiedrība būs spiesta ja ne pavisam atvadīties no zaļajām utopijām, tad vismaz pārvērtēt tās. Nolaisties no mākoņiem un meklēt risinājumus tepat uz zemes.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Bez apokalipses

cists Piontkovskis, baidoties par savu dzīvību, no Krievijas bija spiests bēgt 2016. gadā un dzīvo Vašingtonā. Jāpiebilst arī, ka autoru priekšrocība, vērtējot Krieviju un Putinu, ir tā, ka viņi piedzimuši, dzīvojuši un izglītību ieguvuši valstī, kuŗa nav nedz demokrātiska, nedz civilizēta. Tas ļauj Savvinam un Piontkovskim daudz labāk izprast “Putina dvēseli” un šī autoritārā vadoņa domāšanas veidu. Protams, var nepieņemt visām Savvina un Piontkovska nostādnēm. Jo viņi uz Rietumu politiķiem neraugās ar apbrīnu un sajūsmu un nereti mēdz tos kritizēt, tomēr, manuprāt, viņu atziņas ir vērts ieklausīties.

Dmitrijs Savvins Putina mērķus raksturo īsi un trāpīgi: “Būtībā Putins ir pieprasījis [bijušās – aut.] PSRS teritoriju atzīt par savu “dabisko” ietekmes zonu, kuŗa Maskavai ir zināmas ekskluzīvas tiesības. Ja tādas garantijas būtu saņemtas, tad tās kļūtu par vadmotīvu atjaunotajam Jaltas līgumam. Bijušās PSRS teritorija kļūtu par Austrumeiropas sociālisma nometnes līdzinieku, bet Krievijas Federācija – par PSRS mantinieci, kas šo teritoriju notur kopā, un vajadzības gadījumā to dara, lietojot militāru spēku”. Savvins arī uzsver, ka Putina pre-

tenzijas nav tikai deklarācija, bet daudzējādā ziņā tā ir politiskā realitāte, ar kuŗu daudziem tomēr nāksies rēķināties. Autors arī atgādina, ka Krievijā faktiski notiek ideoloģijas restālizācija jeb atgriešanās pie Staļina laika vērtībām, un tas šodien Krievijā redzams pat akļajam. Savvins arī raksta, ka Putins saprot – pie varas viņš var noturēties tikai tad, ja viņš rīkojas varas aparāta interesēs, bet šīs varas aparāts jau gandrīz pilnībā ir “aizlāpījies un dziedzējies” visas deviņdesmitajos – pārmaiņu gados gūtās traumas – reālā opozīcija, neatkarīgie finanšu – ekonomiskie centri, pilsoniskās sabiedrības struktūras, pat to nelielās atliekas Krievijā šodien ir sabradātas. Savvina Putina nostājā un praktiskajā rīcībā redz politiku, kas ir Ziemeļkorejas politikas kopija. Un varas aparātam ir vajadzīga pat ne autoritāra, bet diktatora vara. Rietumi ir spējīgi nostāvēt pret Putinu, bet pārsteigumu, arī nepatīkamu un negaidītu šogad var būt daudz.

Andrejs Piontkovskis savā skatījumā uz Rietumu politiķiem ir kritiskāks. Arī viņš uzskata, ka Rietumi var nezaudēt un spēj stāvēt šajā ciņā ar Putinu, bet nav ļoti pārliecināts, ka visi to vēlēšies darīt, jo kaut kādi praktiskie la-

bumi var dažu labu iekārdināt. Rakstot par Putinu, Piontkovskis ir dzēlīgs un uzsver, ka šis vadonis ir bīstams arī tāpēc, ka “neraugoties uz viņa izlēcieniem, lielšanos un izrādīšanos, “labā Hitlera” iedvesmotais krievu pasaules krusta karš pret Rietumiem balstās uz dziļu mazvērtības kompleksu, uz apziņu, ka viņa režīms nespēj konkurēt ar Rietumiem nevienā kaut cik nopietnā jautājumā”. Par Putina varas eliti Piontkovskis izsakās vēl dzēlīgāk un nežēlīgāk, rakstot, ka šie cilvēki patoloģiski ienīst Rietumus, viņi jūtas kā pāriji, par spīti tam, ka viņiem pieder pilis, jachtas, harēmi, gāzes tīkli un kodolgalviņas, jo viņus nepieņem istā buržuāzija. Viņu dvēseles alkst svētku, un šie cilvēki negrasās ne mirt, ne atnest dolaru multimiljardieru dzīves pieticīgo šarmu, ne iznīcināt Rietumu civilizāciju, kuŗas vilinošos materiālos augļus viņi un viņu pēcnācēji tik alkatīgi kampj.

Arī Piontkovskis domā, ka karš ar Ukrainu nebūtu tik vienkāršs, kā uzskata Putins un viņa varas elite. Rietumi var nepieņemt, bet ir jārēķinās, ka Krievija var izraisīt “mazus, lokālus, kariņus un provokācijas”.

Daudzi Latvijā, Eiropā un Amerikā bažijas par to, ka Putins

ar saviem netiešajiem kodolkaŗa draudiem var panākt Rietumu piekāpšanos un 21. gs. Jaltas līgumu. Staļins panāca, ka robežu nosprauda pa Rietumu Neisi. Faktiski Jaltas vienošanās iezīmēja pēckaŗa Eiropas sadalīšanu ietekmes zonās. Tiesa gan, ASV un Lielbritānija bija neapmierinātas, ka PSRS pārkāpa Jaltas vienošanās attiecībā uz Austrumeiropas valstīm, kuŗas atradās padomju kaŗaspēks. Maskava centās nostiprināt komunistisko ietekmi Austrumeiropas valstīs un Austrumvācijā, un tas izdevās.

Tomēr ir vērts atcerēties, ka pašlaik pasaule ir atvērta, informācija izplatās ļoti ātri, to grūti noslēpt. Manuprāt šobrīd nav iespējama vienošanās “zem galdā”, jo pēc krievijas publikācijām un skaļajām prasībām piekāpšanās no Eiropas un ASV puses nozīmētu parakstīt sev spriedumu un kļūt par globāliem zaudētājiem.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Kanadas latvieša opera “Hamlets” atgriežas Rīgā

Toronto latviešu koncertu asociācijas priekšsēdētāja Artura Jansona raksts ar virsrakstu “A Canadian opera rarity: Latvian National Opera presents Kalniņš “Hamlet”” publicēts žurnālā “Opera Canada”. Ar autora laipnu atļauju tā nedaudz saīsinātu tulkojumu publicējam šai nr.

Šekspīra luga *Hamlets* tulkota vairāk nekā 75 valodās, tāpēc nav pārsteigums, ka arī latviešu valodā. Pārsteidzošs fakts varbūt gan ir tas, ka operu, kuŗas pamatā ir šī luga, sacerēja komponists Kanadā. Komponists no Latvijas atrada patvērumu mūsu lieliskajā valstī pēc tam, kad viņu no dzimtenes padzina karš. Jānis Kalniņš sacerējis daudz skaņdarbu, ar kuŗiem ir vērts iepazīties. (..)

1948. gadā, 44 gadu vecumā Jānis Kalniņš pameta spožu karjēru pirmskaŗa Eiropā un uzsāka jaunu dzīvi Frederiktonā, Ņūbransvikā. Tur viņš pavadīja nākamos 40 gadus, klusi darbojoties par Svētā Pāvila baznīcas ērģelnieku un koŗmeistaru. Viņš arī lasīja lekcijas par mūziku provinces Skolotāju kolledžā. Kalniņš turpināja komponēt, taču nebūt nesasniedza tādus panākumus, kādus liktenis viņam bija paredzējis Eiropā. Jānis Kalniņš aizgāja Mūžībā 2000. gadā un ir apglabāts dzimtajā Latvijā.

(Sīkākas ziņas var atrast Kanadas Mūzikas centrā. Alternatīva ir vienkārši meklēt komponista uzvārdu Google).

Jāatzīst, ka Jāņa Kalniņa operai *Hamlets* ir vairāk saīsu ar Kanadu. Tenors Mariss Vētra, kuŗš dziedāja titullomu Latvijas Nacionālajā operā 1936. un 1943. gada uzvedumos, un baritons Teodors Brilts ieradās Kanadā pagājušā gadsimta 40. gadu beigās. Kopā ar Latvijas

Nacionālās operas diriģentu Alfrēdu Štrombergu viņi izveidoja Jaunskotijas Operas asociāciju. Štrombergs izveidoja Halifaksas orķestri, kuŗš piedalījās asociācijas uzvedumos. Laika gaitā tas kļuva par Halifaksas Simfonisko orķestri. Pagājušā gadsimta 60. gados Štrombergs darbojās Kanadas Nacionālajā operā, Toronto universitātes operas skolā, kā arī Stratfordas festivālā.

bija viena opera (*Lolitas brīnumputns*, 1934. g.). Viņš bija gatavs! Tā paša gada novembrī Kalniņš ķērās pie operas pirmā cēliena, un līdz Ziemassvētkiem tas gandrīz tika pabeigts. Nākamos mēnešus aizņēma viņa pienākumi Latvijas Nacionālās operas galvenā diriģenta postenī. Pa ziemu Kalniņš strādāja pie *Hamleta* otrā cēliena, kad vien laiks to atļāva.

1935. gada vasarā Jānis Kal-

Kanadiešu latviešu komponists Jānis Kalniņš // FOTO: Toronto latviešu koncertu asociācija

Jānis Kalniņš ļoti veiksmīgi sadarbojās ar režisoru Michailu Čehovu, kad 1932. gadā Latvijas Nacionālajā teātrī tika uzvesta Šekspīra luga *Hamlets*. Čehovam ļoti patika Kalniņa mūzika, un viņš ieteica lugu „pārvērst” par operu. J. Kalniņš tolaik bija teātra mūzikas direktors, savukārt Čehovs tur bieži strādāja kā viesmākslinieks.

Jāni Kalniņu iedvesmoja M. Čehova asprātīgā un rosinošā lugas interpretācija, un arī viņš ieguva pārliecību, ka no *Hamleta* nūdien sanāktu lieliska opera.

1934. gadā Kalniņa kontā jau

niņš devās uz Berlīni un Zalcburgu, lai mācītos pie komponistiem Leo Blecha un Ērika Kleibera. Tolaik viņam bija tikai 30 gadu un darba pieredzē divas LNO sezonas, taču viņš skolotājus iedvesmoja tik ļoti, ka viņi Kalniņu pieņēma kā jau pilnvērtīgu kolleģu. Komponisti atteicās pieņemt samaksu par mācībām, un Kleibers pat sagādāja Kalniņam iespēju apmeklēt visus Zalcburgas festivāla mēģinājumus, kur viņš varēja mācīties no tādiem izciliekiem diriģentiem kā Toskanini, Bruno Valters un Fēlikss Vein-

gārtners. Kleibers pat atrada istabu ar klavierēm, kur Kalniņš varēja strādāt. Mēneša laikā – no 29. jūnija līdz 24. jūlijam – te arī Kalniņš pabeidza savu *Hamletu*.

Kopš 1812. gada bijušas vismaz 40 operas, kuŗu pamatā ir *Hamleta* sižets, bet neviena no tām nav kļuvusi par standarta repertuāru sastāvdaļu. Vienīgais izņēmums ir Ambruāza Tomasa versija. To reizēm uzved, bet allaž ir strīds par to, kā librets tiek traktēts. Šekspīra tēli ir sarežģīti. Tie cīnās ar nenoteiktību un cilvēka raksturā iedzimto liekulību. Šekspīra *Hamletā* ir 30 tēli. Ja to uzvestu bez saīsinājumiem, uzvedums ilgtu vismaz četras stundas.

Jānim Kalniņam bija desmit gadu pieredze Latvijas Nacionālā teātra mūzikas direktora amatā, un kad viņš bija galvenais diriģents operā, komponists jūta, ka viņš spētu pielāgot lugu operas vajadzībām.

Pagājušā gadsimta 30. gados Jānis Kalniņš īpaši neprata angļu valodu, tāpēc viņš izmantoja Jūlija Rozes (1892-1972) tulkojumu. Kalniņš samazināja tēlu skaitu līdz 16 (ar kori), no lugas izņēma vairākas sižeta līnijas. Rozenkrancs, Gildensštēns, Osriks, Fortinbrass un vēl citi tēli tika izņemti. Kalniņš neizdomāja jaunu stāsta versiju un arī nerakstīja jaunu libretu – viņš vienkārši izvītroja tekstu un tēlus, kuŗi, viņaprāt, operu padarītu pārāk sarežģītu. Būtībā Šekspīra sarežģītā luga tika reducēta uz stāstu par pils intrigu, viltu, slepkavību un atriebību – vārdu sakot, klasisks sižets operai! Kalniņš lietoja Šekspīra vārdus tulkojumā, tāpēc atjaunot libretu angļu valodā nav īpaši sarežģīti. Tas allaž ir Šekspīrs.

J. Kalniņa *Hamletā* Šekspīra pieci cēlieni un 20 ainas samazinātas līdz trim cēlieniem un desmit ainām. Gaŗos monologus komponists saīsināja vai atmeta pavisam. Teksta izlaidumus lieliski aizpilda ļoti ekspressīvā un efektīgā mūzika, kas atbalsta drāmu, kāda norisinās uz skatuves. Ja Ambruāzs Tomass par pamatu lietoja Francijas grandiozās operas, tad Kalniņš ne – viņa operā nav koloratūra āriju, kas apturētu izrādes ritējumu un izceltu tieši dziedātājus. *Hamletā* mūzikas loma ir ilustrēt tekstu un akcentēt tēla motīvu.

Operas pirmizrāde LNO notika 1936. gada februārī, un recenzijas Latvijā bija pozitīvas, it īpaši no mūziķiem. Par spīti tam, ka Kalniņa mūzikas valodu tolaik uzskatīja par „modernu”, Latvijā tobrīd bija ļoti konservatīvas mūzikas tradīcijas, kuŗu pamatā bija 19. gadsimta romantisms. Kalniņš izmantoja chromatismu, disonanci un Vāgnera mūziku atgādinošus vadmotīvus. Latviešu mūzikā tas bija kaut kas jauns, bet kritiķi Eiropā bija stāvā sajūsmā.

Kritiķis Londonas *Times*, kā arī kritiķi Itālijā un Zviedrijā prognozēja, ka opera būs veiksmīga visā Eiropā, taču to pārtrauca Otrais Pasaules karš. Jānis Kalniņš devās trimdā no okupētās dzimtenes. 1948. gadā viņš ieradās Kanadā, un viņa mūzika PSRS okupētajā Latvijā nekad vairs netika spēlēta.

Latvija atguva neatkarību 1991. gadā, un 2022. gada 13. janvārī notika jauns Jāņa Kalniņa *Hamleta* uzvedums Latvijas Nacionālajā operā. Būs interesanti dzirdēt mūsdienu kritiķu domas. Nepārprotami *Hamlets* vairs uzskatāms par modernu. Kāda būs reakcija?

Tulkoja KĀRLIS ŠTREIPS

Jāņa Kalniņa “Hamlets” atkal mājās

Ekspresrecenzijas pēc pirmizrādes

(Turpināts no 2. lpp.)

KRISTĪNE SAULĪTE, bij. PBLA valdes priekšsēde:

“Daudz apcerētais un ilgi gaidītais brīdis bija pienācis – operas “Hamlets” pirmizrāde. Esmu gan mūzikas, gan teātra, gan mākslas mīļotāja, un jāsaka, ka “Hamlets” brīnišķīgi apvienoja to visu. Grūti atmiņēties, kad esmu bijusi tik ļoti “aizrauta” ar skatuves un aktieru vizuālo ietēru. Scēnografs/mākslinieks Andris Eglītis nebija palaidis secen nevienu niansi. Lielformāta gleznas (!), bāka kā centrālā apspēles vieta un emociju kāpinājuma punkts, savukārt kostīmu māksliniece Kristīne Pasternaka sniedza ļoti īpašu “tēru piedzīvojumu” – visvairāk palikušas prātā operas pirmās un otrās daļas sākuma ainas – baltie, karaliski deka-

dentie un tad – bezgala krāsainie (kā tropu papagaiļiem) tērpi. Lieliski solisti un kori! Choreografija... un visam pa vidu Sirdsapziņas... liegi, bet nemitīgi atgādinot un neliekot mierā. Šo visu kopā ir spējusi uzburt izcilā režisore Kristīna Wuss.

Un visbeidzot – liels paldies Latvijas Nacionālās operas Gildes prezidentam Ivaram Slokenbergam un viceprezidentiem Ivaram Bērziņam un Ivetai Gravai par vīziju un drosmi uzņemties istenot tik lielu projektu! Un, protams, nekas tik grandiozs nenotiktu bez daudzo un dāsno ziedotāju devuma. Paldies visiem par brīnišķīgo piedzīvojumu!”

***

JĀNIS ANDERSONS, PBLA biroja vadītājs Rīgā:

“Krāšņā, art deco laikmetā

tapusi operas “Hamlets” mūzika ar tās nemitīgi mainīgām – brīžiem romantiskām, brīžiem intīmām, humoristiskām, filozofiskām vai vērienīgi dinamiskām noskaņām savienojumā ar perfekti veidotu izrādes vizuālo tēlu patiesi aizrauj un noteikti ierindo šo iestudējumu starp mūsu Nacionālās operas spožākajiem sasniegumiem XXI gadsimtā. Turklāt izrādes stāsts par centieniem gūt varu ar jebkādiem līdzekļiem šobrīd ir vēl aktuālāks, nekā jebkad agrāk.”

***

INESE STRAVELLI, ALAs Kultūras fonda priekšsēde:

“Man bija tas lielais prieks būt klāt Jāņa Kalniņa operas “Hamlets” pirmizrādē. Opera ļoti iespaidīga, ar krāšņiem tērpiem un interesantu skatuves noformējumu, Jāņa Kalniņa

Inese Stravelli operas pirmizrādē kopā ar “Laika” redaktori Ligitu Kovtunu

skaistā mūzika... Turklāt nav nācies bieži dzirdēt operu latviešu valodā. Ļoti veiksmīgs režijas risinājums, izrādē iesaistot arī dejotājus. Atzišos gan, ja nebūtu piedalījusies sarunās pirms pirmizrādes, nesaprastu Sirdsapziņu lomas. Arī to daudzo interjera priekšmetu nozīmi, kas it kā neatbilst *Hamleta* laikam. Jāteic, izrādē vairāk uzrunā sagatavotu skatītāju, bet – kas mums liedz tādiem būt?! Katrā ziņā ļoti interesants mākslas piedzīvojums!”

Publikāciju sagatavoja LIGITA KOVTUNA

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

MĀRIS
BINDERS

Paziņoti Lielās mūzikas balvas 2021 nominanti

Lielās mūzikas balvas žūrija 14. janvārī paziņoja aizvadītā gada nominantus un balvas par mūža ieguldījumu saņēmējus. Balvu pasniegšanas ceremonija notiks 8. martā Latvijas Nacionālajā operā. Sarikojumu atspoguļos Latvijas Televīzijas 1. kanāls un Latvijas Radio 3 Klasika.

Norisināsies arī publikas simpatiju balsojums portālā "Delfi". Balsojums norisināsies no 14. februāra līdz 6. martam.

Lielā mūzikas balva (LMB) ir augstākais Latvijas valsts apbalvojums mūzikā, to organizē Latvijas Republikas Kultūras ministrija un VSIA "Latvijas koncerti".

BALVA PAR MŪŽA IEGULDĪJUMU

Dziedātājs **Samsons Izjumovs**
Diriģents **Imants Resnis**

GADA JAUNĀIS MĀKSLINIEKS

Koklētāja **Līga Griķe**
Dziedātājs **Edgars Ošleja**
Flautiste **Egija Sproģe**

GADA KONCERTS

Mūsdienu mūzikas festivāla "deciBels" tiešsaistes koncerts **A-Ronne** 12. martā – Latvijas Radio koris un diriģents **Kaspars Putniņš** (rikotājs – JVLMA un "Latvijas koncerti")

Koncerts "**Amao Omi / "Bezjēdzīgais karš"**" 3. septembrī Rīgas Lutera baznīcā – **Kaspars Znotiņš**, Rīgas Saksofonu kvartets, Rīgas Doma koŗa skolas jaunais koris un diriģents **Jūrgis Čabulis** (rikotājs – Rīgas Doma kora skolas jauktā kora biedrība)

Festivāla **Windstream** koncerts "**Katedrāle un roks**" 10. oktobrī Lielajā ģildē – **Atis Zviedris**, **Atis Ieviņš**, Orķestris "Rīga" un diriģents **Valdis Butāns** (rikotājs – Orķestris "Rīga")

PAR IZCILU INTERPRETĀCIJU

Valsts kamerorķestra **Sinfonietta Rīga** ansamblis (Agnese Egliņa, Egija Sproģe, Mārtiņš Cīrcenis, Liene Neija-Kalniņa, Ivars Brīnumš, Kārlis Klotiņš) un diriģents **Normunds Šnē** – Žerāra Grizē **Vortex Temporum** festivālā "Latvijas Jaunās mūzikas dienas" 29. aprīlī Lielajā ģildē

Dziedātājs **Jānis Šipkēvics** – Krista Auznieka kameropera "Tagadne" 14. un 15. augustā kultūrvietā "Hanzas Perons" (kopā ar Valsts kamerorķestri **Sinfonietta Rīga** un diriģentu **Normundu Šnē**)

Vijolnieks **Georgs Sarkisjans** – Arama Hačaturjana Koncerts vijolei un orķestrim 29. oktobrī Lielajā ģildē (kopā ar LNSO un diriģenti **Kristinu Posku**)

PAR IZCILU SNIEGUMU GADA GARUMĀ

Latvijas Radio bigbends un tā mākslinieciskais vadītājs **Kārlis Vanags**

Imants Resnis // Foto: Publicitātes foto

Liepājas Simfoniskais orķestris tiešsaistes koncertu ciklā "Simfonija Tuvāk" Ērģelnieks **Aigars Reinis** par koncertiem Rīgas Domā

PAR IZCILU DARBU ANSAMBLĪ

Čelliste **Margarita Balanas**
Pianiste **Elīna Bērtiņa**
Kontrabasists **Jānis Rubiķis**

GADA KOMPONISTS

Krists Auznieks
Jēkabs Jančevskis
Anna Ķirse

GADA UZVEDUMS

Multimediāla monoopera "**Cilvēka balss. Telefons**", režisore **Sonora Vaice** (rikotājs – Operetes teātris)

Audiovizuāls koncertuzvedums "**Krastā saviļņots**", mākslinieciskā vadītāja un diriģente **Laura Leontjeva** (rikotājs – Saulkrastu koris "Anima")

Imanta Kalniņa opera "**Matiss, kausu bajārs**", diriģents **Ainārs Rubiķis**, režisore **Rēzija Kalniņa** (rikotājs – **OratoriO**)

LMB žūrijas priekšsēdētājs **Andris Vecumnieks** raksturoja Mūža balvas pretendentu **Imantu Resni**:

"2022. gads Imantam Resnim ir zīmīgs.

Kultūras ministrs **Nauris Puntulis** un žūrijas priekšsēdis **Andris Vecumnieks** preses konferencē, kurā nosauc Lielās mūzikas balvas nominantus

kārtu, politisko vienošanos un vēl vienu balvu par mūža gaidīšanu.

Imanta Rešņa aktīvais mūža gājums nav noslēdzies – Maestro joprojām ir nerimstoši aktīvs, vitāls, sprigans, radošs, ērcīgi kašķīgs, bet prasīgs – gan pret studentiem, gan pret kolēģiem, citiem vārdiem sakot – **Imants Resnis** ir enerģijas un darba spara pilna neordināra PERSONĪBA, kādu arvien vairāk sāk pietrūkt Latvijas kultūrvidē. Ar nepacietību gaidīsim Imanta Rešņa atgriešanos pie sava Mūža ieguldījuma un Mūža lolojuma – **Liepājas simfoniskā orķestra 2022. gada rudenī jaunu radošu projektu un pārsteigumu gaidās!**"

Samsons Izjumovs // Foto: Jānis Deinats

Lielās mūzikas balvas žūrijas locekle **Daina Markova** raksturoja **Samsona Izjumova** mūža ieguldījumu.

"Lielā mūzikas balva par mūža ieguldījumu šogad tiek piešķirta izcilajam baritonam **Samsonam Izjumovam**. Taču šoreiz laika mērvienības klasiskā izpratnē zaudē visām savām nozīmēm, jo **Samsona Izjumova** mūžs skan krāšņi vēl aizvien.

Joprojām – jau kopš savas mūzikālās karjeras sākuma 1978. gadā līdz pat šai dienai uz Latvijas Nacionālās operas skatuves **Samsons Izjumovs** ar savu izcilo, spēcīgo, vīrišķīgo un vienlaikus izsmalcināto tembru lomās tikai ar sev raksturīgo jaudu un interpretāta talantu allaž atklāj visdažādākos raksturus – gan valdniekus, gan slepkavas, gan apmātus mīlestības meklētājus, gan mīlošus tēvus. Vai tas būtu **Nabuko**, **Rigoletto**, **Makbets**, **Skarpija**, **Jevgeņijs Oņegins**, **Amonasro**, **Žoržs Žermans**, **Aļeko** vai **Dēmons** vai daudzi citi. **Samsona Izjumova** balss šo gadu garumā izcili skanējusi

arī daudzos lielas formas darbos – **Mocarta**, **Verdi**, **Forē** "Rekviēmos", **Brāmsa** "Vācu rekviēmā", vai **Karla Orfa** "**Carmina Burana**" iestudējumā gan Latvijā, gan Eiropā. **Samsons Izjumovs** koncertējis arī **Krievijā**, **Lietuvā**, **Igaunijā**, **Vācijā**, **Polijā**, **Holandē**, **Austrijā**, **Itālijā**, **Šveicē**, **Beļģijā**, **Spānijā**, **Anglijā**, **Somijā** u. c. Viņa balss vēl aizvien valdzina klausītājus arī plašā solodziezmu repertuārā. **Samsona Izjumova** mākslinieka mūžs ir spilgts izcila vokālā snieguma piestrāvots devums Latvijas mūzikas kultūrai vairāk nekā 40 gadu garumā. Joprojām aizraujošs, jo operas mīļotāji Latvijā aizvien nāk uz izrādēm "tieši ar **Samsonu**".

Ar Lielo mūzikas balvu par ieguldījumu mūža garumā sveicam vienu no visu laiku izcilākajiem Latvijas baritoniem – **Samsonu Izjumovu!**"

Lielā mūzikas balva (LMB) ir augstākais Latvijas valsts apbalvojums mūzikā. 1993. gadā Latvijas Republikas Kultūras ministrija, pēc toreizējā kultūras ministra **Raimonda Paula** iniciatīvas, pieņēma lēmumu ik gadu izcilākos sasniegumus valsts mūzikas dzīvē godināt ar speciālu balvu. LMB augsto prestižu gan sabiedrībā, gan mūziķu aprindās nodrošina respektablas žūrijas darbs, kuŗas dalībnieki visu gadu apmeklē koncertus un ik mēnesi satiekas sēdēs. Janvāra sākumā žūrija izvērza LMB iepriekšējā gada nominantus, par kuriem paziņo īpašā Kultūras ministrijas preses konferencē, un tikai pirms pašā LMB pasniegšanas pasākuma notiek žūrijas balsojums par laureātiem. Laureāti saņem mākslinieka **Armanda Jēkabsona** darinātu sudraba statueti un nau-das prēmiju.

DAIGA
MAZVĒRSĪTE

Kad biju maza, man, protams, bija vienalga, kā sauc materiālu, no kuŗa darinātas vecmāmiņas krūzītes vai šķīvji. Taču prātā iegūla vārds – Kuzņecovs. Pie šādi šifrētas servīzes vecmāmiņa ķērās, kad bija gaidāmi kādi īpaši viesi. Uzmetot aci puķainajai kannai un smalkajām tasītēm, uzreiz bija skaidrs, ka tas ir kaut kas īpašs, šis Kuzņecovs. Manā bērna apziņā vārds iesakņojās kā skaistuma apzīmējums, nenojaušot, ka tas ir slavenas fabrikas nosaukums.

Kuzņecova fabrika jeb sabiedrība *M.S. Kuzņecovs* dibināta Rīgā 1841. gadā, sākumā tajā ražoja fajansu un pusfajansu, no 1851. gada pievērsoties porcelānam. Tātad porcelāna rūpniecība Latvijā nosvinējusi 170. šūpuļsvētkus, tiesa, no kādreizējās godības palikušas vairs tikai atmiņas un, protams, trauki. Interese par tiem pēdējos gados varēni augusi, ir porcelāna kolekcionāru un draugu kopas, kas aktīvi apzina un ceļ godā uz Kuzņecova fabrikas bāzes veidotās Rīgas porcelāna un fajansa rūpniecības veikumu. Tiek veidotas lielākas un mazākas kolekcijas, kas aptver trauku skapi vai pat veselu istabu.

Vienkāršākais veids, kā uzziņāt, vai jūsu rokās esošais trauks ražots Latvijā, ir fabrikas zīme uz krūzes vai šķīvja, kā sentēvi teica, dibena. Jau porcelāna dzimtenē Ķīnā meistari savus darinājumus apzīmogoja ar iniciāļiem vai kādu īpašu zīmi. Izveidojoties pirmajām fabrikām Eiropā, arī šeit fajansu un porcelānu apzīmēja ar oriģinālu marku, tiesa, bez autora identitātes, izņemot īpašus gadījumus. Uz Rīgas ražojumiem 19. gadsimtā un arī vēlāk Kuzņecova vārds ticis rakstīts gan latviski, gan krieviski – Krievijas keramikas šūpulis kārts ar mālu bagātā Gželā, kur 19. gadsimta sākumā lielceļa malā starp Rečicas un Novoharitonovas sādžām atradās Jakova Kuzņecova smēde. Kopā ar dēliem viņš apkāla zirgus, laboja ratus, tirgoja kokmateriālus. Šis Jakovs Kuzņecovs kļuva par vienu no līdzpašniekiem Novoharitonovas nomalē 1812. gadā dibinātajai porcelāna fabrikai, tāpēc arī Rīgas fabrikas cara laika zīmogs, atzīmējot fabrikas jubilejas, šad tad redzams šis, nevis 1841. gads. Kad Gželā kļuva par šauru, tika pirkti zemes gabali arī citur, kur tuvumā bija kurināmais un noieta tirgus traukiem. Rīga, pirmkārt, izraudzīta ostas tuvuma dēļ. Otrs iemesls bija tas, ka Kuzņecovi bija vecticībnieki, un tolaik Vidzemes guberņas galvaspilsētā izveidojās viena no nozīmīgākajām vecticībnieku kopienām. Liela daļa strādnieku arī bija vecticībnieki, viņi tika atsūtīti no Gželā, Duļevas, Kolumnas, un visiem, kas stājās darbā fabrikā, īpašnieki dāvināja Biblii.

Pie Baltijā vienīgās fajansa fabrikas celtniecības ķērās Kuzņecovu ģimenes atvase Sidors, un tā sākumā bija viena no dzimtas ražotnēm – Duļevas fabrikas

filiāle. Pēc Sidora nāves 1864. gadā rūpnīcas vadību pārņēma viņa dēls Matvejs, taču fabrikas nosaukums nemainījās – uz traukiem spieda zīmogus *S. T. Kuzņecovs*, protams, krievu valodā.

Jā, porcelāns ir māla, tātad parasta ķieģeļa vistuvākais radnieks, taču Kuzņecova fabrikai bija par maz ar vietējo sarkano mālu. Izejvielas ieveda no Vācijas un Skandināvijas, mālu papildinot ar kvarca smiltīm un laukšpatu. Izejvielas iepriekš apdedzināja un sadrupināja līdz pulverim, tad samaisīja ar mālu un ūdeni, iegūto masu izfiltrēja. No atlikuma arī tapa trauki, porcelānu apdedzinot temperā-

gadā atgriezās bez savām iekārtām. Viss bija jāsāk no jauna, un par iepriekšējo apjomu atjaunošanu nebija ne runas. Pieprasījums pēc traukiem jaunajā Latvijas valstī sākumā bija neliels, valdija sīva konkurence ar Rietumeiropas porcelāna fabrikām. Stāsta, ka uzņēmuma vadītāji esot pat iepirkuši ārzemēs baltus traukus, lai tos apgleznotu Rīgā un pārdotu kā savus ražojumus. Lai nu kā, 1925. gadā sabiedrībā *M.S. Kuzņecovs* strādāja 400 cilvēku, precī eksportējot arī uz Igauniju, Lietuvu, Poliju un Somiju.

Kad Kuzņecova fabrika tika reorganizēta par akciju sabiedrību,

sēdētāju. Mainījās fabrikas firmas marka, pēc kuŗas nu varēja noteikt porcelāna kvalitāti – pirmā šķira zilā krāsā, bet trešā – sarkanā.

Šajā pašā 1933. gadā darbu atsāka arī Jesena porcelāna fabrika. Šis bija Jēkaba Kārļa Jesena 1886. gadā Jaunmilgrāvi jeb toreizējā Milgrābenā dibināts uzņēmums, kas tehniskajā un mākslinieciskajā ziņā bija cieši saistīts ar Vācijas porcelāna rūpniecību. Atšķirībā no Kuzņecova, Jesens savu produkciju izlaida bez īpašas firmas zīmes, vienīgi izstādēs eksponētajiem traukiem bija uzzīmēta sarkanā krāsā marka. Darbības sākumā Jesena

Tikmēr turpināja plaukt Kuzņecova ražojumu slava – 1935. gada pasaules izstādē *Grand Prix* ieguva servīze pēc Romāna Sutas metiem, divus gadus vēlāk pie zelta medaļas Parīzes izstādē tika pēc Jēkaba Bīnes skices radīta servīze, kas līdz ražošanai gan tā arī netika. Droši vien kādu porcelāna trauku savā koferī iepakojā arī kuŗa gados trimdā devušies latvieši...

Pēc Otrā pasaules kara darbu atsāka abas Rīgas fabrikas – bijušo Kuzņecova fabriku pārdēvēja par Rīgas porcelāna un fajansa fabriku, bet Jesena – par Rīgas porcelāna fabriku. Tur ražoja saimniecības traukus – pusdienu, tējas un kafijas servīzes, nelielos daudzumos arī augstsprieguma, elektro un radio-technikas izolatorus.

Daļa Kuzņecova fabrikas inventāra bija izvesta uz Vāciju, arī paši saimnieki, savulaik apbalvoti ar Triju Zvaigžņu ordeņiem, pameta Latviju, viņu īpašumi tika nacionalizēti. Protams, tagad izejvielas piegādāja no plašās padomjzemes – kaolinu un smiltis no Ukrainas, laukšpatu no Karēlijas. Kad beidzās Sauresu ģipsis, to ieveda no Krievijas. Kad aprūkās vietējais darbaspēks, uz Latviju plūda rietumnieciskas laimes meklētāji – strādnieki no PSRS. Mazāk nekā trešā daļa produkcijas tika pārdota uz vietas Latvijā, pārējo izveda, un ar laiku mūsu trauki nonāca arī uz veikalu letēm Dienvidslāvijā, Libānā, Afganistānā, Mongolijā un citur.

1963. gadā abas porcelāna ražotnes apvienoja – bijusī Kuzņecova fabrika tagad bija Rīgas porcelāna un fajansa rūpniecības 1. iecirknis, bet Jesena – 2. iecirknis. Kad 1968. gadā tika pārtraukta fajansa ražošana, no nosaukuma pazuda šis vārds, un rūpniecības markā bija redzami tikai trīs burtiņi – RPR. Sortiments sašaurinājās, visvairāk uzmanības turpmāk tika veltīts tējas un kafijas servīzēm, kuŗu daudzveidīgais klāsts ne vien atspoguļoja trauku modes tendences, bet radīja arī jaunus, reizēm pat novatoriskus porcelāna dizaina stilus. Taču lielākoties ražošana bija orientēta uz masu gaudi ar attiecīgu cenu, ar zeltu dekorētie trauki, protams, maksāja dārgāk un nebija pieejami darbaļaudim, vien elitei.

Ja septiņdesmitajos gados RPR servīzes tika ražotas milzu apjomos un to izskats arvien vienkāršojās, tad 50. un 60. gados dizains bija izsmalcināts, turpinot Kuzņecova laika stilu, un mainījās biežāk – šo gadu servīzes tagad sastopamas ļoti reti. Tām doti skaisti latviski nosaukumi – *Daina, Vārpa, Sakta*. Krāšņu kafijas servīzi *Laima* radīja rūpniecības pirmā galvenā māksliniece, Mākslas akadēmiju beigusi Zina Ulste. Viņa bija autore dizainam arī virknei skaistāko Rīgas porcelāna fabrikas trauku 70. gados, piemēram, radīja plānsienu moka servīzi *Vita*.

(Turpinājums 9. lpp.)

Vairāk nekā tikai porcelāns...

Kuzņecova trauki no pirmās brīvvalsts

tūrā virs 1000 grādiem. Daļa Kuzņecova krūžu un kannu, šķīvju un bļodu tika pie tik skaistiem apgleznojumiem, ka šīs firmas izstrādājumi bija iecienīti pat cara galmā. 19. gs. 60. gados uz dažām servīzēm blakus fabrikas zīmei parādījās arī divgalvainais ērglis, prece tika izplatīta galvenokārt Krievijas impērijas teritorijā, taču daļa tika arī eksportēta. 1867. gadā tika izveidota *M.S. Kuzņecova Porcelāna un fajansa trauku sabiedrība*, un gadsimta beigās Matvejam Kuzņecovam jau piederēja astoņas rūpniecības. Rīgas fabrika izpletās Maskavas forštatē, kur auga augumā strādnieku pilsētiņa ar koka barakām – pie ēkām atradās kūtiņas mājlopiem, sakņu dārzi.

Līdz Pirmajam pasaules karam uzņēmums bija sadalīts divās daļās – Rīgas pilsētā Dreilingsbušā, tagadējā Ķengaragā darbojās pusfajansa ražošanas korpuss un porcelāna dekorēšanas cechs, bet aiz pilsētas robežas, Dreilīņu pagastā – porcelāna cepla korpuss un 20. gadsimta sākumā jaunuzceltais fajansa cechs. Līdz 1915. gadam, kad fabriku evakuēja uz Krievijas dienvidiem, Kuzņecova fabrika strādāja bez pārtraukuma, nodarbinot 4000 strādnieku.

Kaŗa laikā uz Krieviju izveda visus vērtīgākos aparātus un mašīnas, Kuzņecovi Latvijā 1920.

Fabrikas markas uz šķīvju dibeniem

tā sāka auglīgu sadarbību ar vietējo mākslinieku grupu, kas bija izveidojusi no fabrikām neatkarīgu porcelāna darbnīcu, tai dodot vārdu – *Baltars* (latīņu valodā *ars Balticum* – Baltijas māksla). Tajā darbojās Romāns Suta, Aleksandra Beļcova, Sigmunds Vidbergs, porcelāna apgleznošanā iesaistījās arī Ansis Cīrulis, Jēkabs Bīne, Niklāvs Strunke un citi. 1933. gadā tika nodibināta akciju sabiedrība *Kuzņecovs*, daļu akciju pārdodot veiksmīgajam latviešu ķīmiķim Mārtiņam Kalniņam, kas kļuva par uzņēmuma valdes priekš-

fabrikā ražoja aptiekas un saimniecības porcelāna traukus, vēlāk darbību pārprofilēja uz elektrotehnikai nepieciešamo porcelāna izstrādājumu ražošanu. Pirmā pasaules kuŗa laikā Jesena fabriku izveda uz Slavjanskas pilsētu Donbasā, un pēc darba atjaunošanas 30. gados tur turpināja ražot sanitārtechniku, izolatorus, kā arī porcelāna un fajansa traukus. Par Jesena fabrikas māksliniecisko vadītāju tika iecelts Niklāvs Strunke, diemžēl 1939. gadā rūpniecību slēdza, jo tās īpašnieki – baltvācieši un daļa darbinieku repatriējās uz Vāciju.

Aicina 3x3!

Ar lielām cerībām gaidām šo vasaru, kad pēc divu gadu pārtraukuma atkal klātienē rīkosim 3x3 saietus Latvijā

DAIGA BITINIECE

Pirmais 3x3 saiets norisināsies **no 10. līdz 17. jūlijam** Siguldas novada Mālpilī, otrs – **no 24. līdz 31. jūlijam** Sēlijā, Zasā.

Mālpilī ar vadmotīvu KOKS

Saieta tēma ir KOKS – lietas koks, plosta balķis, meža pamats un pasaules plaušas, dzimtas koks, Austras koks, Svētais koks, Dzīvības koks, Pasaules koks. Koks, kas savieno divas pasaules. Būs gan praktiskā darbošanās ar koku, gan dabas iepazīšana, gan savas dzimtas koka un sakņu apzināšanās, gan augšana gaismā ar Austras koku.

Saieta dalībnieki nakšņos bijušās Mālpils arodvidusskolas kopmītnēs, bet darbošanās lielākoties notiks plašajās un mājīgajās Mālpils vidusskolas telpās, arī Mālpils kultūras centrā.

Auziņu ģimene

Ilze un Lauris Cekuļi

Vairāk nekā tikai porcelāns...

(Turpināts no 8. lpp.)

80. gados Ulste iedvesmojās no ūdeņu plūdenajām līnijām un izveidoja servīzes *Māra* un *Gauja*. Neparastas bija Anastasijas Zumentes servīze *Ausma*, Beatris Kārklīņas *Stella*. 70. gados sākās mākslinieces Taisijas Polukevičas slavas laiks ar kafijas servīzēm *Regīna* un *Vasara*, bet rūpnīcas galvenā māksliniece Ērika Ellera dizainēto servīžu *Marianna* un *Sigulda* krūzītes 80. gados bija tik miniatūras, ka lielākoties palika plauktā kā suvenīrs. Eksotiskus rotājumus ieviesa armēņu mākslinieks Levons Agadžanjans, kas strādāja fabrikā līdz 90. gadiem.

Latvijai atgūstot neatkarību, ražotne sadalījās iepriekšējos saskaitāmajos – Ķengaragā darbojās *Rīgas porcelāns*, bet Milgrāvi Latvijas un Šveices kopuzņēmums SIA *Latvopotik*. 1996. gadā uz tā bāzes tika izveidota sabiedrība ar ierobežotu atbildību jeb SIA *Jesena porcelāns*, kas 2003. gadā beidza pastāvēt. *Rīgas porcelāns* bankrotēja jau 1997. gadā, pieliekot punktu Kuzņecovu dzimtas kādreizējam veiksmes stāstam. Aiz dzelzs priekšvara ilgi dzīvojušie steigās atbrīvoties no padomju gadu mantojuma, tostarp šķīvjiem un servīzēm, tos aizstājot ar importa ražojumiem, un vecie trauki, pat nesaplēsti, uz mēslainēm turpina ceļot arī patlaban, jo daudziem šķiet novecojuši krāmi, nevis vēstures liecības. Tikmēr apkārtējie pamanījušie izveidot Latvijas porcelāna privātkolekcijas, droši vien pati lielākā Rīgas mākslas porcelāna un keramikas kolekcija pieder krievu miljardierim Pjotram Avenam. Pateicoties viņa latviskajām saknēm, daļa no tās šad un tad izstādīta Latvijā, un pērn iegādātas telpas Avena privātajam muzejam Rīgas centrā. Ārzemēs ir samērā daudz mūsu porcelāna cienī-

tāju, pirms gada tika sacelta trauksme par trauku iztirgošanu uz Igauniju, par ko trauksmi sacēla Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde. Izrādās, Ministru kabineta noteikumi paredz, ka visiem 50 gadus veciem kultūras priekšmetiem, kuņģus radījušas Latvijas mākslas un kultūras rādītājos fiksētas personas un ražotnes un kuņģi nepieder to autoriem un izgatavotājiem, nepieciešama izvešanas atļauja. Un tā vajadzīga pat masveidā ražotām kafijas servīzēm...

Arī Latvijā pēdējos gados ar porcelāna krāšanu aizraujas dažādu vecumu un profesiju pārstāvji, atzīstoties ne tikai mīlestībā pret skaistumu, bet daži arī nostalgijā pēc aizgājušajiem laikiem, kad mums bija sava, plaukstoša rūpniecība. Sēžot pie galda ar pašmājās austu lina galdautu, bērām trīs karotītes cukura savās Jesena un Kuzņecova krūzītēs par cukurfabrikām Liepājā, Jelgavā un Krustpilī. Klausījāmie Valsts elektrotehniskajā fabrikā VEF ražotos radioaparātus. *Belakorda* plašu mūzikas pavadībā dāmas griezās dejās *Rīgas auduma* zīda kleitās un baudīja *Volfšmitā* ražoto liķieri. Jā, bija Latvijai savas vagonu un superfosfāta fabrikas, papirosu, kā arī spieķu, saules un lietussargu rūpnīcas. Par laimi, porcelāna trauku ražošanas un apgleznošanas tradīcijas turpinās, tiesa, mazu autordarbnīcīņu formātā, fabriku kādreizējos ražojumus glabā Rīgas porcelāna muzejs. 1989. gadā kādreizējā Kuzņecova iela ieguva nosaukumu – Slāvu, kur par krāšņo Latvijas rūpniecības un kultūras lappusi liecina daži dizaina elementi tirdzniecības centrā *Akropole*, kas izpleties kādreizējā rūpnīcas teritorijā un pieder lietuviešiem.

Saietu šogad pirmo reizi vadīs Auziņu ģimene no Siguldas – Baiba un Rolands un viņu trīs meitas – Madara, Dārta un Eliza. Auziņu 3x3 pieredze sākās 2006. gadā Cēsu 3x3 saietā. Kopš tās vasaras piedalījušies vairāk nekā 10 saietos. Vairāk informācijas e-pastā: 3x3Malpils2022@gmail.com

Baltas domas, balti darbi, balta Zasa

Zasas ciems Jēkabpils novadā izvietojies Zasas upītes krastos pie autoceļa 34 kilometrus no Jēkabpils un 164 km no Rīgas.

Zasas 3x3 saietā tēma – BALTS. Iedvesmoties domām par labāku nākotni palīdzēs sarunas par politiku, improvizācijas teātris un dziedāšana. Būs Baltā galda sarunas, baltās darbošanās, varēs uzšūt lina kreklus, izrakstīt sev brunčus vai darināt ādas apavus, būs dejas, kustība, zīmēšana un runas māksla, Raibajā nedēļas virpulī būs iespēja ne tikai darīt un mācīties, bet būs arī baltie prieki – latvju danči, folklorā, nīkšana, ekskursijas, sporta un prāta spēles, pasaku pasaule, gardu goda ēdienu gatavošana. Zasas 3x3 saietu rīko Cekuļu

ģimene – Ilze, Lauris, Ako Kārlis, Lote un Elza Hermīne ar palīgiem no darba grupas. Cekuļu ģimenei šis būs otrais 3x3 saiets. 2018. gadā viņi vadīja Krāslavas 3x3. Vairāk informācijas e-pastā: zasas3x3@gmail.com.

Pilnu informāciju par abu saietu programmu, par dalības maksu u.c. februārī varēs skatīt www.3x3.lv un kustības Facebook kontā: [3x3_Latvija](https://www.facebook.com/3x3_Latvija).

Šogad, ņemot vērā esošo situāciju un ierobežojumus, saietos plānots pulcēt ap 150 dalībnieku. Tie notiks zaļajā režīmā.

Rakstniecības un mūzikas muzejs piedāvā jaunu izglītības platformu “Augsim muzejā!”

Rakstniecības un mūzikas muzejs (turpmāk – RMM) no 10. janvāra piedāvā jaunu izglītības platformu “Augsim muzejā!”. Tā veidota kā virtuāla dzīvojamā māja, kurā ir priekšnams, virtuve, viesistaba, darba istaba un pagrabstāvs. Izvēloties konkrētu istabu, lapas apmeklētājam tiek piedāvāts telpai atbilstošs saturs, kā arī māksliniece Reiņa Pētersona radīta ilustrācija, kurā atdzīvojas priekšmeti no RMM krājuma – tie skan un ir papildināti ar noderīgu informāciju par to izcelsmi

un piederību. Timeklvietnes adrese ir augsimmuzeja.lv, un tā tiks regulāri papildināta ar jaunu saturu. Šī gada septembrī durvis vērsies arī spēļu un bēniņu istabām.

RMM izglītības platformas “Augsim muzejā!” mērķauditorija ir visu vecumu cilvēki, kuņģus spējam ieinteresēt par muzeju un tā pārstāvētajām radošajām nozarēm – literatūru un mūziku, tāpēc arī tai izvēlēts atbilstošs vadmotīvs “Ejam tālāk kopā!”. Lapā sev nodarbes un izklaidi varēs atrast gan mazākie apmek-

lētāji no septiņu gadu vecuma, gan arī pieaugušie, jo jebkurā vecumā būs interesanti uzzināt ko jaunu. Tāpat šī platforma būs noderīgs rīks skolotājiem, kuri šeit varēs atrast sev noderīgus materiālus – darba lapas, uzdevumus un krāsojamās lapas.

Vairāk informācijas:

Diāna Kaņepa, tālr. +371 27878919, e-pasts: diana.kanepa@rmm.lv un **Zane Brūvere-Kvēpa**, tālr. +371 67221956; 20007178, e-pasts: zane.bruverekvepa@rmm.lv

PBLA priekšsēdis saņem Latvijas Republikas ārlietu ministra apsveikumu

RAITS EGLĪTIS,
PBLA pārstāvniecība

PASAULES
BRĪVO
LATVIEŠU
APVIENĪBA

Pasaules brīvo latviešu apvienības jaunievēlētais priekšsēdis Pēteris Blumbergs nule saņēmis personīgu apsveikumu no Latvijas Republikas ārlietu ministra Edgara Rinkēviča sakarā ar ievēlēšanu amatā.

Vēstulē E. Rinkēvičs pauž gandarījumu par pieredzējušā ASV latviešu sabiedriskā darbinieka, bijušā Amerikas latviešu apvienības priekšsēža piekrišanu uzņemties pasaules latviešu organizētās sabiedrības vadību un izceļ P. Blumberga panākumus ALAs darbā.

“Jūsu vadībā Amerikas latviešu apvienība ir piedzīvojusi ievērojamas pārmaiņas, kļūstot par mūsdienīgu organizāciju, pa-

plašinot savu darbību, atbalstu un ietekmi Amerikas latviešu kopienas dzīvē, piesaistot jaunākās paaudzes interesi un veiksmīgi integrējot kopienas dzīvē arī jaunās imigrācijas pārstāvjus,” raksta ārlietu ministrs, paužot ticību, ka šo pieredzi priekšsēdis ņems līdzi arī PBLA darbā.

“Pasaules brīvo latviešu apvienība vienmēr ir bijis uzticams Latvijas diasporas politikas veidotāju un īstenotāju sadarbības partneris, kas pārstāv visas daudzskaitlīgās Latvijas diasporas intereses, tādēļ patiesi ceru,

ka Jūsu pieredzei un viedumam būs nozīmīga loma plašajā pasaulē mītošo tautiešu saliedēšanai, dzīvas saites uzturēšanai ar Latviju, iedvesmojot uz pašatdevi un pašorganizēšanos.”

Vēstules noslēgumā E. Rinkēvičs izteica Ārlietu ministrijas apņemību arī turpmāk atbalstīt PBLA iniciatīvas un darbību un novēlēja P. Blumbergam “spēku, izturību un iedvesmu nesavtīgam darbam Latvijas un tās tautiešu labā.”

Kā iepriekš ziņots, gada izskaņā notikušajās aizklātajās vēlēšanās

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) priekšsēža amatā nākamajiem diviem gadiem valde izvirzījusi Amerikas latviešu apvienības (ALA) pārstāvi Pēteri Blumbergu, bet priekšsēža vietnieka amatā – ALAs jaunievēlēto vadītāju Mārtiņu Andersonu. Līdz ar to PBLA 2022. un 2023. kalendāra gados vadīs divi ASV dzimuši, auguši un izglītojušies latvieši, kas labi pazīstami kā savās vietējās kopienās, tā arī Amerikas latviešu sabiedrībā. Viņi ir pirmie PBLA vadītāji, kas pārstāv trimdas trešo paaudzi.

PBLA Kultūras fonds un padome izziņo gadskārtējo konkursu kultūras un izglītības projektiem

PBLA Kultūras fonds pastāv kopš 1972. gada, un 2021. gadā saņēma paplašinātu nosaukumu ar – attiecīgi paplašinātiem

pienākumiem. Starp citām atbildībām pati galvenā ir nemainīga – “gadskārtējos konkursos ar līdzekļiem atbalstīt kultūras projektus ārpus Latvijas un Latvijā saistībā ar diasporu”.

Līdzekļu piešķiršana notiek konkursa veidā, visiem PBLA KF padomes locekļiem (valdei un nozaru vadītājiem) balsojot par iesniegtajiem projektiem.

“Varu tikai apbrīnot dedzīgi aktīvos tautiešus, kuŗi veido projektus, gan lielus, gan ne tik lielus, visā pasaulē,” saka PBLA KF&P valdes priekšsēdis Juris Ķeniņš. “2021. gadā, par spīti pandēmijai, kultūras pasākumi turpināja žilbināt, bieži vien

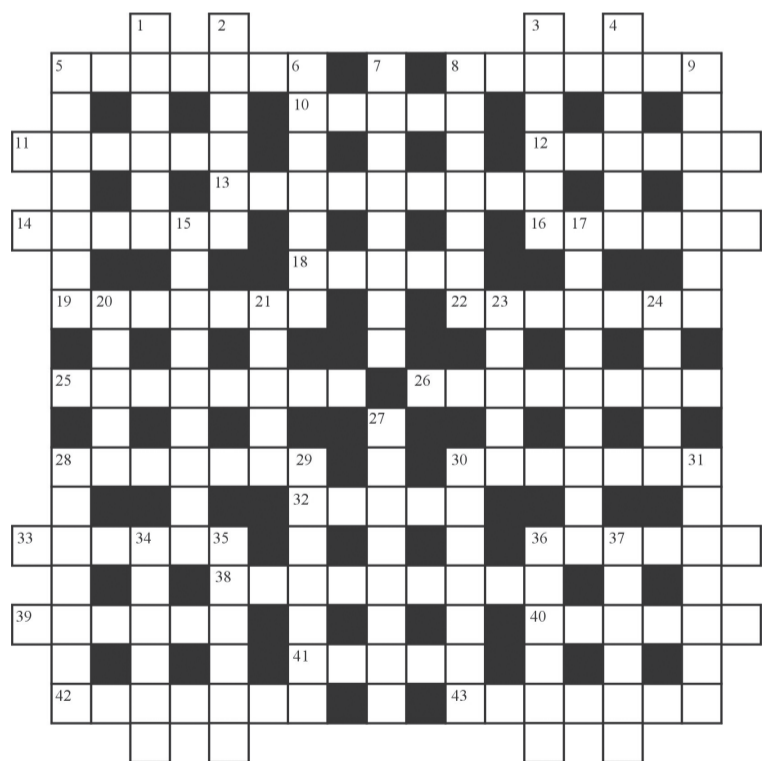
pielāgojoties modernajai realitātei – virtuāli un elektroniski.”

Projektu veidotāji ir aicināti iesniegt pieprasījumus līdz 2022. gada 1. martam! Anketa atrodama PBLA mājaslapā www.pbla.lv, nospiežot “Līdzekļu pieprasījuma veidlapa izdrukai (DOC) / (PDF)”. Resursi nav lieli, taču vēlamies atbalstīt iespējami lielu projektu skaitu. Tāpēc aicinām iepazīties ar agrāk atbalstītajiem projektiem, lai saprastu, kādā apjomā projekti tiek finansiāli atbalstīti. Novēlam iedvesmotu un ražīgu 2022. gadu!

PBLA Kultūras fonds un padome

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Limēniski. 5. Vergturu pilsētvalsts Ziemeļāfrikā (tag. Tunisas apkaime). 8. Latviešu dramaturgs (1903-1990). 10. Izvērsti. 11. Apdzīvota vieta Tukuma novadā. 12. Īpašas sistēmas revolveris. 13. Aspazijas luga. 14. Dārgs kristāls. 16. Administratīvi teritoriālas iedalījuma vienības Islandē. 18. Vecas, nevajadzīgas lietas. 19. Vēsturisks novads Spānijas ziemeļaustrumos. 22. Elektrodzinēja nekustīgā daļa. 25. Apdzīvota vieta Madonas novadā. 26. Saules

dievs sengrieķu mītoloģijā. 28. Gaļas ēdiens. 30. Konstruktīvas būves skelets. 32. Latviešu koktēlnieks (1904-1979). 33. Pilsēta ASV dienvidos. 36. Speciāli atlasīts komplekts. 38. Dziļlūdens novērošanas kamera. 39. Mali galvaspilsēta. 40. Latviešu rakstniece (1899-1972). 41. Ciemiņi. 42. Tāla pagātne. 43. Nežēlīgs, patvaļīgs priekšnieks.

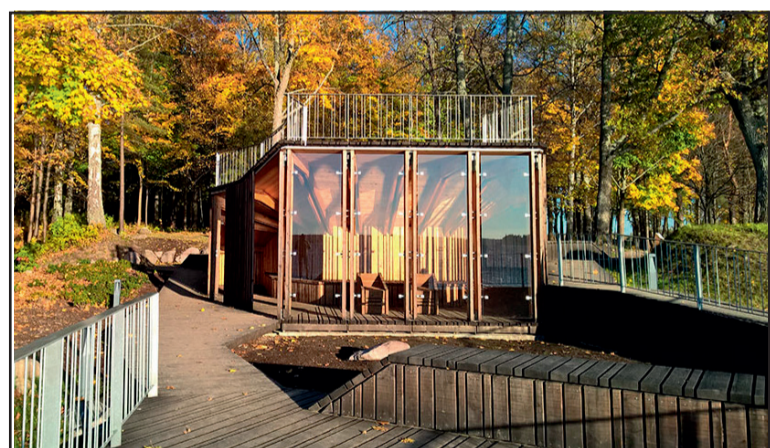
Stateniski. 1. Neliels naudas ziedojums. 2. Seno latgaļu valsts 12.-13. gs. 3. Rožu dzimtas augi. 4. Divmastu buru kuģi ar tais-

nām burām. 5. Pilsēta Latgalē. 6. Medicīniska iestāde. 7. Katoļu draudzes mācītāja palīgs. 8. Liels, masīvs dzīvnieks. 9. Sarkana vai dzeltena krāsviela, ko iegūst no kameškokoka koksnes. 15. Apdzīvota vieta Tukuma novadā. 17. Cilvēka domāšanas spēja. 20. Patiesi, īsteni. 21. Sīkumi. 23. Sempilsēta Mazāzijas pussalā. 24. Senas somu un karēļu tautasdziesmas. 27. Koksnes kaitēklis. 28. Kazrags. 29. Izrādes norises vieta. 30. Šacha figūra. 31. Saules sistēmas planēta. 34. Sērskābes dubultsāls. 35. Grūtniecības stāvokļa mākslīga pārtraukšana. 36. Tēls J. Raiņa lugā “Jāzeps un viņa brāļi”. 37. Mūzikāli drāmatiski sacerējumi.

Krustvārdu mīklas (Nr.2) atrisinājums

Limēniski. 3. Lamatas. 8. Padoms. 10. Sektas. 12. Skečs. 14. Veltes. 15. Satīra. 16. Balasts. 19. Atelpa. 21. Turīna. 22. “Būris”. 23. Apogs. 29. Tabaka. 30. Andora. 31. Kapuces. 32. Liepna. 34. Viesis. 35. Lotes. 37. Indija. 38. Kurpes. 39. Atspere.

Stateniski. 1. Farss. 2. Marss. 4. Kantele. 5. Tons. 6. Akts. 7. Pantera. 9. Ķekava. 11. Venta. 13. Trans. 17. Aptieka. 18. Tampere. 20. Amūra. 21. Tigra. 24. Ķācis. 25. Tamponi. 26. Spurts. 27. Adreses. 28. Irsis. 33. Atis. 34. Veru. 35. Lauta. 36. Skara.

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs - uzcelt Saieta namu! **Palidzi! Ziedo!**

Nodibinājums “Kokneses fonds”
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:
AS “Citadele banka”
Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:
USA CITIBANK, N.A., NEW YORK
Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas www.liktenadarzs.lv

IN MEMORIAM

LAIMONIS CERIŅŠ
06.06.1926 – 09.01.2022

2022. gada 9. janvārī Mūžībā aizgājis bijušais leģionārs, Zēdelgemas gūsteknis, sabiedriskais darbinieks, archivārs un Daugavas Vanagu Fonda (DVF) goda priekšsēdis Laimonis Ceriņš.

Laimonis dzimis 1926. gada 6. jūnijā Cēsu apriņķa Liepas pagastā. Otrā pasaules kara beigās, 1944. gada augustā, iesaukts Latviešu leģiona 15. divīzijā, sūtīts artilērijas mācībās uz Josefštati, netālu no Čehijas-Polijas robežas, vēlāk cīnījies atkāpšanās kaujās Vācijā un kara beigās sagaidījis Vācijas teritorijā.

Nesen intervijā ar britu vēsturnieku Vinsentu Hantu Laimonis stāstīja par saviem piedzīvojumiem 33. artilērijas pulkā: par intensīvām cīņām Pomerānijā, pie Flederbornas (*Podgaje*), ielenkumā, kur viņš guva ievainojumu, un vēlāk pie Dīvenovas (*Dziwnówek*), kur viņa vienība bija pēdējā pēc cīņām Arjergardā, kas šķērsoja Oderu, netālu no tās ietekas Baltijas jūrā, uz Volinas salu: "Es pēdējais iekāpu laivā. Mana bija pēdējā pēda Pomerānijas zemē."

Zēdelgemas gūstekņu nometnē Laimonis piedalījies Daugavas Vanagu organizācijas dibināšanā. No gūsta atbrīvots, pārgājis uz Oldenburgas bēgļu no-

metni. Savu gūsta dienasgrāmatu viņš vēlāk uzdāvināja Kara muzejam Rīgā.

Anglijā iebraucis 1947. gada beigās, Laimonis pirmos sešus gadus strādāja lauksaimniecības darbos, nākamajos 13 – tekstilrūpniecībā, vēl 25 gadi nostrādāti ogļraktuļu tehnisko sakaru instrumentu fabrikā, līdz 1991. gadā aizgājis pensijā.

DVF sastāvā Laimonis bijis kopš 1949. gada, kad ievēlēts Dārlijmūras nodaļas valdē un darbojies sekretāra amatā. 1954. gada 17. oktobrī piedalījies DVF Derbijas kopas dibināšanā un ievēlēts par tās pilnvaroto. Viņš bijis ilggadējs DVF Derbijas nodaļas valdes loceklis, kas allaž mudināja Derbijas jauno latviešu sabiedrību iestāties un darboties nodaļā. 1966. gadā Laimoni pirmo reizi ievēlēja Lielbritānijas Daugavas Vanagu Fonda (DVF) valdē, kur viņš darbību turpināja līdz 2018. gadam, glabājot DVF arhīvu un pildot biedrības un administratora pienākumus. Archivāra darbu Laimonis turpināja līdz pat sava mūža pēdējam dienam. Viņš bija sācis iekārtot arhīvu jaunajās telpās DVF īpašumā Straumēnos.

1968. gadā Laimonis apbalvots ar DV organizācijas nozīmi zeltā.

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
  - Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
  - Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM:
● 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
SĒRU ĻUDINĀJUMS:
● NB! 60 eiro

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcija) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju
varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.
● par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
● par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
● 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur Brīvās Latvijas mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem Brīvās Latvijas lasītājiem, kuri tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

● par 6 mēn. – EUR 186
● pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.
Latviešu organizāciju un **privāto sludinājumu** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerčiālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

SĒRAS

Dieva mierā aizgājis
Daugavas Vanagu goda priekšnieks
VARIMANTS PLŪDONS

Dzimis 1928. gada 29. maijā Rīgā
Miris 2022. gada 3. janvārī Barrie, Ontario

No klusuma es izgāju
Pa ceļiem trokšņainiem
Uz jaunu dziļu klusumu,
Lai aizietu pa tiem.
V. Strēlerte

Viņu mīlā pieminā paturēs
Daugavas Vanagu Centrālā valde

MATĪSS KUKAINIS
ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

Kad 1976. gadā tika dibināti Straumēni, Laimonis ieņēma kluba sekretāra amatu. Viņš vairākkārt ievēlēts Latviešu Nacionālajā Padomē Lielbritānijā (LNPL), kā arī piedalījies Latviešu preses biedrības Anglijas kopas dibināšanā. Īpaši nozīmīgs ir bijis Laimoņa darbs vairāku gadu desmitu garumā – Lielbritānijā mirušo tautiešu reģistrēšanā. To darot, viņš saņēmis neskaitāmus Latvijā un citur dzīvojošo tautiešu izziņu jautājumus par tuvinieku likteņiem un gādājis atbildes uz tiem.

Laimonis bija cilvēks, kas mīlēja strādāt un nemeklēja atzīnību. 2001. gadā, atzīmējot savu 75. dzimšanas dienu, kādas avīzes intervijā Laimonis reportierim teicis: "Man ir tāda sajūta, ka jūs gatavojaties "augstai" reportāžai. Esmu tikai ļoti mazs, nenozīmīgs ritenītis plašajā sabiedrības mašīnērijā. Man netik slavīnāšana. Ko esmu darījis vai daru, viss darīts ar pienākuma apziņu, kā normatīvajos nolikumos paredzēts. Ja tautieši mani ir izvirzījuši un man uzticējuši sabiedriskos pienākumus, tad par to pateicos."

Daugavas Vanagu Fonda (DVF) delegātu sapulcē, Straumēnos 2018. gada martā delegāti vienbalsīgi un ar aklamāciju ievēlēja Laimoni Ceriņu par DVF goda priekšsēdi. Piecdesmit divus gadus pēc stāšanās pirmo reizi DVF valdes darbā, Laimo-

nis ar savu neatlaidīgo darbu latviešu sabiedrības labā bija pelnījis šo goda amatu, kuru saņemot, līdz ar ovācijām un ziediem viņam tika pasniegts arī Atzinības raksts no Latvijas vēstnieces Apvienotajā Karalistē Baibas Bražes.

Laimonis bija viens no diviem bijušajiem leģionāriem, kopā ar Hariju Valdmani, kas piedalījās pieminekļa "Latvijas Stāvstrops brīvībai" atklāšanā Zēdelgēmā 2018. gada septembrī. Bite ir Laimonim ļoti piemērots simbols: strādīgs, miermīlīgs un savai saimei un dzimtenei uzticīgs.

Laimonis bija Derbijas latviešu sabiedrības sirds un dvēsele, pazīstams ar savu humora izjūtu, labsirdību un pienākuma apziņu. Starp viņa draugiem bija daudzi, kas tikai nesen ieradusies no Latvijas un apmetušies uz dzīvi Anglijā, un Laimonim daudz palīdzējuši pēdējos dzīves gados. Tas ir apstiprinājums Laimoņa spējam pulcināt cilvēkus kopā. Līdz pēdējai dienai Laimonis bija modrs, interesējās par notikumiem Latvijā, sekojot ziņām PBLA un Latvijas presē.

Sava ilgā un bagātā mūža garumā Laimonis ir devis neatveramu ieguldījumu kā Daugavas Vanagiem, tā arī plašākai latviešu sabiedrībai Lielbritānijā, dzimtenē un pasaulē. Laimoņa zaudējums ir zaudējums mums visiem.

Aivars Sinka

SPORTS

SPORTS

ANTARKTĪDAS
MARATONA UZVARĒTĀJA
DOSIES UZ ZIEMEĻPOLU

Antarktīdas maratona uzvarētāja **Evija Reine** nesēž uz vietas un pēc atgriešanās mājās ir apņēmusies jau pavasarī atkal doties ceļā un startēt zemeslodes pretējos platuma grados – Ziemeļpolā.

Evija financējumu dalībai maratonos nopelna pati, un uz Antarktīdu varēja doties pēc divus gadus ilgušas naudas pelnišanas. Lai nopelnītu finansējumu skrīšanai Ziemeļpolā, šoreiz tik ilga laika viņai gan nebūs, bet Evija ir apņēmusies nepalaist garām unikālo iespēju.

“Man ir ekskluzīva iespēja jau aprīlī braukt uz Ziemeļpolu. Pašlaik esmu ļoti labā fiziskā formā arī otram polam, ir iespēja cīnīties,” Latvijas Televīzijas “Sporta studijai” teica Reine. “Trīs mēneši, un es dodos uz Ziemeļpolu.”

Savukārt sapni par dalību skrējienā zemeslodes pašos dienvidos Evija loloja 11 gadus. Maģistra grāds sporta psiholoģijā ļāva viņai mentāli sagatavot sevi drosmīgajam un reizē dārgajam izaicinājumam – Antarktīdas maratonam. Dalības maksa vien bija 18 tūkstoši eiro, bet visas izmaksas sasniedza 30 tūkstošus eiro. Divus gadus strādājot skaistumkopšanas nozarē Norvēģijā, Evijai izdevās iekrāt nepieciešamo summu, lai sapni pārvērstu realitātē.

MARTINA DUKURA ZELTŠ

Martins Dukurs Sanktmoricas trasē Šveicē uzvarēja Pasaules kausa (PK) posmā skeletonā, 11. reizi izcīnot Pasaules kausu kopvērtējumā un 12. reizi uzvarot Eiropas čempionātā (EČ). **Tomass Dukurs** izcīnīja septīto vietu.

Martins Dukurs

Otro braucienā T. Dukurs veica kā 13., augšu nobraucot labi, bet nedaudz ātrumu zaudējot trases pēdējā posmā. Viņam braucienā tika ceturtais labākais laiks, bet divu braucienu summā latvietis ieņēma septīto vietu, uzvarētājam brālim zaudējot 0,73 sekundes.

Gasners labi veica trasi līdz “Shamrock” virāžai, ar ko pietika tobrīd pirmajai vietai. Pēc visu braucēju finiša viņš ar 0,45 sekundēm atpalicību no M. Dukura ierindojās otrajā vietā. Grotērs zaudēja ātrumu pēc “Zirga pakava” virāžas, tautietim piekāpjoties 0,06 sekundes un izcīnot bronzu.

M. Dukurs, kurš trasē devās pēdējais, veica labu braucienā līdz “Zirga pakavam”, pēc kuŗa atrāviens no konkurentiem sāka samazināties, taču vairāk nekā 0,6

sekunžu pārsvaru izdevās nosargāt, otrajā braucienā dalot labāko laiku ar Gasneru. Viņa laiks finišā bija divas minūtes un 14,39 sekundes.

Uzvara pasaules skeletoņa leģendai Martinam Dukuram bija 12. Eiropas meistarsacīkstēs, kā arī deva 11. uzvaru Pasaules kausa izcīņas kopvērtējumā.

ZIEDIŅA/ZVILNA KĻŪST
PAR EIROPAS JUNIORU
ČEMPIONIEM

Viktorija Ziedīna/Selīna Elizabete Zvilna Austrijas trasē Bludencā izcīnīja uzvaru Pasaules kausa sestajā posmā jauniešiem un junioriem kamanīņās, vienlaicīgi kļūstot par Eiropas junioru čempionāta uzvarētājām. (attēlā). Ziedīna/Zvilna divus braucienus veica minūtē un 7,272 sekundēs, esot labākajām abos braucienos. Viņas par 0,138 sekundēm apsteidza Vācijas pāri Luīza Romanenko/Paulīne Paca un par 0,517 sekundēm – Krievijas divnieku Anastasija Kropačova/Aļona Starkova.

11 ekipāžu konkurencē 10. vietu ieguva otrs Latvijas divnieks **Marta Robežniece/Kitija Bogdanova**, kas no tautietēm atpalika 1,665 sekundes. Pēc 11. vietas pirmajā braucienā otrajā viņas ierindojās ceturtajā vietā.

Pasaules kausa kopvērtējumā juniorēm Ziedīna/Zvilna, kuŗas uzvarēja trīs pēdējās sacensībās, ar 430 punktiem finišēja trešajā vietā. Ar 515 punktiem par kausu ieguvējām kļuva vācietes Romanenko un Paca, bet otrās ar 456 punktiem bija amerikānietes Maja Čena un Rīnina Vailere.

Vīriešu divnieku sacensībās **Kaspars Rinks/Vitālijs Jegorovs** pirmajā braucienā bija trešie, otrajā – piekšie, divu braucienu summā nosargājot sev vietu uz goda pjedestala trešā pakāpiena. Viņi 12 braucēju konkurencē par 0,487 sekundēm atpalika no vāciešiem Morica Jēgera un Valentīna Šteites un par 0,243 sekundēm – no krieviem Mihaila Karnauhova un Jurija Čirvas. Arī Pasaules kausa kopvērtējumā junioriem latvieši ieņēma trešo vietu, Rinkam un Jegorovam izcīnot 371 punktu. Ar 510 punktiem par kausu ieguvējiem kļuva vācieši Jēgers un Šteidte, bet otrie ar 440 punktiem bija krievi Vladislavs Veremejenko un Ļevis Romanovs, kuŗi pēdējā posmā nestartēja.

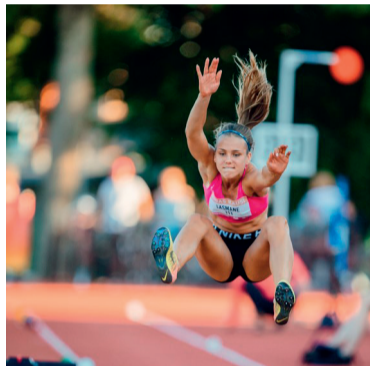
Sacensību turpinājumā Latvijas jaunie kamanīņu braucēji Bludencas trasē Austrijā izcīnīja vēl divas medaļas Eiropas junioru čempionātā. Sieviešu junioru konkurencē sestajā Pasaules kausa posmā bronzas godalgu izcīnīja **Zane Kaluma**. **Viktorijai Ziedīnai** bija 11. vieta, bet **Frančeska Bona** ierindojās 17. pozīcijā. Junioru vīriešu konkurencē **Kaspars Rinks** pirmajā braucienā

sasniedza labāko finiša laiku, bet otrajā braucienā, trasē pieļaujot kļūdu, summā izcīnīja septīto vietu. Savukārt **Robertam Dreimanim** divu braucienu summā 21. vieta, bet **Valtam Pavlovam** izcīnīta 22. pozīcija.

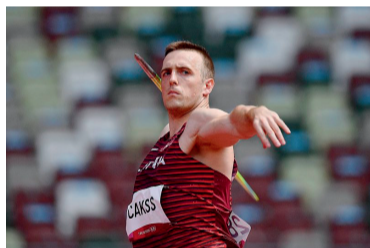
Komandu stafetē Latvijas komanda ar Kalumu, Dreimani un Rinku/Vitāliju Jegorovu sastāvā izcīnīja sudraba godalgu, pirmās vietas ieguvējiem vāciešiem piekāpjoties par 0,694 sekundēm.

PAR 2021. GADA
LABĀKAJEM
VIEGLATLĒTIEM

atzīti trissollēcēja **Rūta Kate Lasmane** un šķēpmetējs **Gatis Čakšs**, ziņo Latvijas Vieglatlētikas savienība (LVS).

Rūta Kate Lasmane

Gatis Čakšs

Lasmane pagājušajā gadā izcīnīja trešo vietu Eiropas U-23 čempionātā un kļuva par Latvijas čempioni, bet Čakšs sasniedza piekto labāko sezonas rezultātu pasaulē (87,57 m), ieņēma 18. vietu Tokijas Olimpiskajās spēlēs un triumfēja Latvijas čempionātā. Lasmane balvu saņēma arī nominācijā “Gada U23 vieglatlēte”, bet vīriem pie šī apbalvojuma tika sprinteris Roberts Jānis Zālītis. Nominācijā “Gada treneris” balvu saņēma Juris Petrovičs, kuŗa audzēkne ir Lasmane, “Gada U-18 vieglatlēte” balvu saņēma skrējēja Agate Caune, bet “Gada U-18 vieglatlēts” balvu saņēma augstlēcējs Edvarts Eglītis. Par “Gada U-20 vieglatlēti” nosaukta trissollēcēja Darja Sopova, bet nominācijā “Gada U-20 vieglatlēts” balvu saņēma barjērskrējējs Dmitrijs Ļašenko.

Pirmo reizi “Gada balvas vieglatlētikā” ietvaros pasniegto balvu nominācijā “Mūža ieguldījums vieglatlētikā” saņēma šķēpa mešanas treneri **Valentīna Eiduka** un **Māris Grīva**.

APSTIPRINA SPORTISTUS
LATVIJAS IZLASĒ
OLIMPISKAJAM STARTAM
PEKINĀ

Latvijas komandā dalībai Pekinas Ziemas olimpiskajās spēlēs apstiprināja 10 kamanīņu braucējus. Lielākā daļa komandas praktiski bija zināma jau iepriekš, bet pēdējās vakantās vietas aizņēma Ieva Elīna Vītola un Artūrs Dārziņš. Olimpiskās kvalifikā-

cijas prasības izpildīja arī citi Latvijas izlases dalībnieki, bet noteikto kvotu dēļ Pekinā startēs pa trim braucējiem vīriešu un sievietes konkurencē, kā arī divas divnieku ekipāžas. Sievietēm aizsvītras palika Sigita Bērziņa un Ulla Zirne, bet vīriešiem – Rīks Kristens Rozītis, kuŗš jau pavēstījis par kamanīņbraucēja gaitu noslēgšanu. Pēdējos kvalifikācijas punktus olimpiskās atlases ieskaitē varēja nopelnīt Pasaules kausa posmā Siguldā. Sacensības kamanīņu sportā Pekinas Ziemas olimpiskajās spēlēs notiks no 5. līdz 10. februārim.

Latvijas kamanīņu sportisti Pekinas ziemas olimpiskajās spēlēs. **Sievietes:** Elīza Tīruma, Kendija Aparjode, Elīna Ieva Vītola. **Vīrieši:** Kristers Aparjods, Gints Bērziņš, Artūrs Dārziņš. **Divnieku ekipāžas:** Andris Šics/Juris Šics, Mārtiņš Bots/Roberts Plūme.

Pekinas Ziemas olimpiskajās spēlēs Latviju biatlonā varēs pārstāvēt tikai viena sportiste sievietes konkurencē, liecina Starptautiskās Biatlona savienības (IBU) 17. janvārī publicētā informācija. Tādējādi starta vieta ir nodrošināta **Baiba Bendikai**, bet vīriešu konkurencē Latvijas biatlonam ir atvēlēta rezervistu loma.

2022. gada Pekinas Olimpisko spēļu Latvijas kvotas distanču slēpošanā atvēlētas Raimo Vīgantam, Indulim Bikšem, Patrīcijai Eidukai, Kitijai Auziņai, Esterai Volfai un Samantai Krampei. Vīriešiem kā rezervists ir Roberts Slotiņš, bet vēl tālākā rezervē iekļauti Lauris Kaparkalējs un Edijs Eiduks. Sievietēm rezervē iekļautas Baiba Bendika un Anija Keita Sabule, kuŗām, tāpat kā Slotiņam, pamatdisciplīna ir biatlons, taču šajā sporta veidā Pekinā startēs tikai Bendika.

DENISSVASIĻJEVS
IZCĪNA BRONZU
EIROPAS ČEMPIONĀTĀ

Latvijas daiļslidotājs **Deniss Vasiļjevs** Tallinā ar lieliski izpildītu izvēles programmu nodrošināja bronzas medaļu Eiropas čempionātā, par lauvvas tiesu labojot personiskos rekordus, liecina rīkotāju informācija. Izvēles slidojumā Deniss tīri izpildīja arī četrkāršu lēcieni, kas viņa programmām iepriekš nebija raksturīgi. Eiropas čempionātos Latvijas daiļslidotājiem vēl ne reizi nebija izdevies izcīnīt medaļu. Vasiļjevs izvēles programmā iekrāja 181,84 punktus, par vairāk nekā desmito tiesu labojot līdzšinējo personisko rekordu (165,61 punkts). Arī summā nodrošinātie 272,08 punkti ir Denisam pārliecinoši labākais rezultāts, jo iepriekš viņš ne reizi nebija ieguvis vairāk kā 254,48 punktus.

LATVIJAS FUTBOLA
FEDERĀCIJAS LAUREĀTI

14. janvārī, svinīgā pasākumā kinoteātrī *Splendid Palace* norisi-

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava tālrunā!

PĒRK

“Craftwood” PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS visā Latvijā, cena no 1000 – 10000 Eur/ha. Samaksa darījuma dienā. Tāl. 26360308.

nājas tradicionālais Latvijas Futbola federācijas Laureātu vakars, kuŗā tika nosaukti 2021. gada Latvijas futbola izcilnieki kopumā 31 nominācijā.

Īpašs gods tika izrādīts **Miķelim Lenertam-Rubenim** un **Georgijam Smirnovam**, kuŗi kļuva par pirmajiem LFF Zelta Goda zīmes saņēmējiem. Tāda tiek piešķirta par nozīmīgu ieguldījumu pašmāju futbolā un ir augstākais apbalvojums, kas var tikt piešķirts Latvijas futbolā.

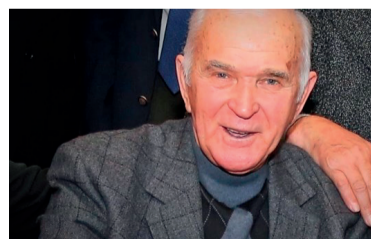
Miķelis Rubenis

Jaunākā **Miķēla Rubēna** grāmata “**Gods kalpot sportam**”

Miķelis Lenerts-Rubenis ir ilggadējs sporta darbinieks un apskatnieks, savulaik viens no vadošajiem sava reģiona futbola tiesnešiem. Sarakstījis vairāk nekā divdesmit grāmatas, tai skaitā mācību līdzekļus futbola tiesnešiem.

Latvijas Gada balvas sportā par mūža ieguldījumu saņēmējs. **Georgijs Smirnovs** ir viens no visu laiku labākajiem Latvijas futbolistiem, slavenās Rīgas *Daugavas* meistarkomandas spēlētājs, kur kā uzbrucējs spēlēja no 1957. līdz 1969. gadam.

Georgijs Smirnovs

1960. gada sezonā tika nosaukts starp PSRS tā gada labākajiem futbolistiem. Lidzīgu godu PSRS laikos neviens cits Latvijas klubu pārstāvis neizpelnījās.

Par 2021. gada Latvijas labāko futbolisti nosaukta **Sandra Voitāne**, kuŗai šāds gods ticis otro reizi pēc kārtas, bet labākā futbolista balvu pirmoreiz karjera saņēmis **Vladislavs Gutkovskis**.

P. Karlsons